БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 229 (6664)
НОЯБРИИН 4
СРЕДА
1953 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

Советскэ Союзай ажалшад! Коммунистическ партиие, Советскэ Правительствые тойрон үшөө нигтаар жагсая, манай орон дотор коммунизм байгуулгын агууехэ хэрэгтэ манай хүсые, творческо эршэ зоригые элсүүлэн хандуулая!

(Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойдо зорюулагдаhан КПСС-эй ЦК-гэй уряануудhаа).

Манай ороной арадуудай хани барисаанай ба алдар солын бата хэрэм

Манай ороной бүхы арадууд өөhэдынгөө агууехэ hайндэрые — Октябриин 36-дахи ойе түйлай ехэ патриотическа дэбжэлтын оршон байдалда, коммунистическэ байгуулгын бүхы участогуудта шэнэ творческо бадаргалтануудаар тэрээнние тэмдэглэн, угтажа байна.

Социализм тээшэ ошоhон замые хүн түрэлтэнэй түүхэдэ анха түрүүн гаргаhан, ангиин болон национальна дарлалтын системые усадхаhан агууехэ алдар солотойдоо Советскэ Союзай ажалшад омогорхохо ёhотой. [illegible]

[illegible]

нүүд түрэл гүрэнэйнгөө хүсэ шадалые бэхижүүлхын тула хүсэеэ гамнанагүй. Тэдэнэр өөhэдынгөө агууехэ hайндэрые түгэс ехэ эршэ хүсэтэйгөөр, сэнгэлиг хүхюунээр, коммунизмын илалтын хэрэгтэ гүнзэгы этигэлтэйгээр уттажа байна.

Коммунистическэ парти, советскэ гүрэн манай ороной бүхы расанууд ба нацануудай агууехэ эрхэнүүдые хёрхоор хамгаална. Парти болбол арадуудай хани барисаае, Октябрьска революциин энэ агууехэ туйлалтые нюдэнэй сэсэгы мэтээр сахина. Тэрэ хадаа арадуудай хани барисаае — советскэ обществын хүгжэлтын түгэлдэр хүсые, советскэ гүрэнэй бата бэхи ба илагдашагүй байлгын эшэ үндэhые бэхижүүлдэг байгаа, саашадаашье бэхижүүлхэ байна.

Манай ороной арадуудай хани барисаанай ба алдар солын бата хэрэм, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай бата бүхэ түшэг тулгуури — Советскэ Социалистическэ Республикануудай агууехэ Союз мандаха болтогой!

(«Правдын» ноябриин 2-ой түрүү бэшэг).

Түрэл орон доторнай

Бүгэдэарадай hайндэрэй хүндэлэлдэ

Жэлэй уялга хоёр дахин үлүүлэн дүүргэгдэбэ

КИЗЕЛ. Кизеловско нүүрhэнэй бассейнэй шахтёрнууд КПСС-эй ЦК-гэй Октябрьска уряануудта ажалайнгаа шэнэ амжалтануудаар харюусана. Баруун Уралдахи эгээн томо шахта болохо Ленинэй нэрэмжэтэ шахтын коллектив нүүрhэ малтан абалгын арбан нэгэн hарынгаа түсэбые болзорhоонь урид дүүргэбэ. 35 мянган тонно түлишэ программаhаа гадуур үгэхэ гэhэн жэлэйнгээ уялгые шахтёрнууд хоёр дахин үлүүлэн дүүргэбэ. Жэлэй эхинhээ хойшо тэдэнэр Уралай промышленна предприятинуудта даалгабаридаа нэмэлтэ болгон 71 эшелон нүүрhэ эльгээгээ. Шахтын коллектив малтан абаhан түлишын өөрынь үнэс химдаруулhанай ашаар, жэлэй эхинhээ хойшо 1.100 мянган түхэригэй алмалта хэбэ.

Бүхы цехүүд графигhаа түрүүлнэ

БРЯНСК. КПСС-эй ЦК-гэй Октябрьска уряануудаар зоригжуулагдаhан Брянска харгын машинануудай заводой хүдэлмэрилэгшэд шэнэ амжалтануудые туйлана. Предприятиин коллектив 10 hарынгаа түсэбые болзорhоонь урид дүүргэжэ, бүгэдэарадай hайндэрые уттана. Түсэбhөө гадуур 4 грейдер-элеваторнууд, олон арбаад битум насосууд ба ондоо заводуудта зорюулагдан 4 миллион шахуу түхэригэй продукци бүтээгдэбэ.

Нефтяной вышкэнүүд түргөөр баригдана

ЮЖНО-САХАЛИНСК. Ороной нефть-олзоборилгын түрүү дүй дүршэлые шудалан Сахалинай вышкэ баригшадай бригаданууд үрэмдэлгын шэнэ hууринуудта вышкэнүүдые задалангүйгөөр нүүлгэхэ аргые үргэнөөр хэрэглэнэ. Үрэмдэлгын № 3 конторын Дмитрий Ивановой хүтэлбэрилдэг бригада гүнзэгы скважинын вышкые дүрбэн трактораар шэнэ hуурида бүхыдэнь нүүлгэбэ. Мүн тэрээнние тодхоходоо долоон сүүдхэ саг ба олон арбаад мянган түхэриг алмаба. Үрэмдэлгын № 2 ба № 4 конторонуудай хабсаруулагшад Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ энэ арга хэрэглэнэ.

Машина бүтээгшэдэй ажалай вахта

КИЕВ. «Большевик» гэжэ заводой машина бүтээгшэд Агууехэ Октябриин 36-дахи жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтануудаар уттана. Эндэ үйлэдбэриин 500 гаран түрүүшүүл табанжэлэйнгээ даалгабариие дүүргээ. Модельнэ цехын эрхим хүдэлмэришэд нүхэд Данилов, Фляшнер гэгшэд табадахи табанжэлэй эхилhэнhээ хойшо 20 жэлэй нормо дүүргэбэ. Токарьнууд нүхэд Халабуда, Рубан, стерженщик нүхэр Поклонный, формовщик нүхэр Мусиенко ба бусад 1960—1963 онуудай түсэбөөр хүдэлмэрилжэ байна.

(ТАСС).

М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ Сэрэгэй академиие hурагшад дүүргэн гараба

ССР Союзай Оборонын Министерствын Центральна Управлениинүүдэй, Сэрэгэй академинүүдэй түлөөлэгшэдэй, Москва городой партийна ба советскэ организацинуудай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ Сэрэгэй академиин hурагшад ба профессорско-багшанарай составай хэhэн баярай суглаан М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ Сэрэгэй академиие hурагшадай ээлжээтэ дүүргэн гаралгада зорюулагдан, октябриин 31-дэ Советскэ Армиин Центральна театр соо болобо. Сэрэгэй академиин начальник генерал-полковник А. С. Жадов баярай суглаа нээhэн байна.

Оршожо байhан үе соогоо М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ Сэрэгэй академи тэрэнэй үмэнэ Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын табиhан харюусалгата зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлнэ. Тус академи өөрынгөө социалистическэ Эхэ орондо хизааргүй үнэн сэхэ, сэрэгэй хэрэгые бүрин түгэс мэдэхэ олон мянган командирнуудые хүмүүжүүлhэн ба бэлэдхэhэн байна.

Сэрэгэй хэрэгтэ hайнаар бэлэдхэгдэhэн мэргэжэлтэдэй шэнэ отряд энэ жэлдэ М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ Сэрэгэй академиие дүүргэжэ гараhань. Советскэ Арми хадаа сэрэгэй дээдэ hуралсал амжалтатайгаар дүүргэжэ гараhан, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай гайхамшатта hургуули гараhан офицернүүдые академиhээ шэнээр нэмэжэ абаха байна.

ССР Союзай Оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Н. А. Булганин суглаагшадай зүгhөө халуунаар уттагдан, М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ Сэрэгэй академиие дүүргэн гарагшадта ба профессорско-багшанарай составта хандан баярай заседани дээрэ үгэ хэлэбэ.

Өөрынгөө хэлэhэн үгэ соо нүхэр Н. А. Булганин академи амжалтатайгаар дүүргэhэнтэйнь дашарамдуулан офицернүүдые, Советскэ Армида дээдэ эрдэмтэ сэрэгэй мэргэжэлтэдэй шэнэ отрядые бэлэдхэхэ гэhэн хүндэ ба хүндэтэ зорилго дүүргэhэнтэйнь дашарамдуулан профессорско-багшанарай составые амаршалба. ССР Союзай Оборонын Министр хадаа Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй дайшалхы бэлэн байлгые саашадань бэхижүүлгэтэй холбоотой зорилгонуудые сугларатшадай үмэнэ табиба. Академи дүүргэгшэд советскэ гүрэнэй оборонно хүсэ шадалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ өөhэдынгөө бүхы хүсэ ба шадабариие бодото хүдэлмэри дээрэ үгэхэ, советскэ офицерэй нэрэ зэргые ходо дээрэ барижа ябаха, сэрэгэй уялга ба сэрэгэй дүримүүдэй эрилтэнүүдые бэелүүлгын жэшээ харуулха байха гэhэн этигэлээ мэдүүлбэ.

ССР Союзай Оборонын Министр Н. А. Булганин баярай суглаанай hүүлээр М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ Сэрэгэй академи дүүргэн гарагшадай ба профессорско-багшанарай составай хүндэлэлдэ уулзалга хэбэ. Московско театрнуудай эрхим хүсэнүүд, Советскэ Армиин дуунай ба пляскын Улаан тугта ансамбль уулзалга дээрэ ехэ концерт табиба.

Худөө ажахын республиканска выставкэдэ хабаадагшад

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: худөө ажахын республиканска выставкэдэ хабаадахаяа ерэhэн Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ түрүү колхозой эрхим hаалишад: Я. М. Лумбунова hаамхай үнеэн бүриhөө 2474 литр hү hаагаа, Г. Р. Ринчинова (баруун гарhаа) hаамхай үнеэн бүриhөө 2381 литр hү hаагаа.

Худөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөн

Худөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөн ноябриин 3-най үдэр Бурят-Монголой Ленинэй ордентэ оперо ба баледэй театр соо хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлбэ.

«СССР-эй худөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые дүүргэхэ талаар «Республикын худөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зорилгонууд тухай» БМАССР-эй Худөө ажахын ба бэлэдхэлэй министр нүхэр Д. С. Лесингэй элидхэлээр үгэ хэлэлгэн болобо.

Саянтын МТС-эй директор нүхэр **Танхасаев** түрүүлэн үгэ абажа колхозуудай сабшалангуудай ургасые дээшэлүүлхэ талаар, малажалай фермэнүүдэй ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха ба ерэхэ жэлдэ хартаабха болон овощиин үндэр ургаса ургуулха талаар МТС-эйнгээ ямар хүдэлмэри хэжэ байhан тухай тогтон хэлэбэ.

Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай бригадын бригадир Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр **Киселев** ороохото ба тэжээлэй культурануудай үндэр ургаса абаhан тухайгаа хөөрэбэ. Тэрээнэй hүүлээр Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой огородно бригадын бригадир нүхэр **Орлова**, Сосновско МТС-эй тракторна бригадын бригадир нүхэр **Кокин**, Заиграйн аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой огородно бригадын звеньевод нүхэр **Шурыгина**, Бага-Куналейн МТС-эй главна зоотехник нүхэр **Щекин**, Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Мункожапов**, Бичурын аймагай МТС-эй директор нүхэр **Нетесов**. Хонхолойн МТС-эй главна агроном нүхэр **Грашкин**, Кабанскын МТС-эй главна агроном нүхэр **Богданов**, Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой племенной фермые даагша нүхэр **Цырендоржиев**, Ехэ-Кударын МТС-эй комбайнер нүхэр **Андреев**, Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхозой хонинной фермые даагша нүхэр **Родионов** гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн нүхэр **Клочихин** үгэ хэлэхэ зуураа иигэжэ мэдүүлбэ:

— Үндэр ургаса туйлахын тулада агрономическа наукын заабаринуудые гүнзэгыгөөр шудалха хэрэгтэй. Би үбгэ наhатай болоhоншье hаа, түрүү советскэ агротехническэ наукын туйлалтануудтай ходо танилсажа байдагби. Ойлгоhон мэдэhэн юумээ туршалгынгаа участок дээрэ хэрэглэдэгби. Нютагай ба минеральна үтэгжэлгые үргэнөөр хэрэглэжэ, ерэхэ жэлдэ гектар бүхэнhөө тэжээлэй ногоонуудай ургаса 20—25 центнерhээ доошо бэшээр ургуулхаб.

Нүхэр Клочихинай hүүлээр республикын худөө ажахын банкые даагша нүхэр Нимаев, Бургултайн МТС-эй главна инженер, Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр **Дымбрылов**, Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой луговод нүхэр **Данилов**, БМАССР-эй Худөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын зоотехник нүхэр **Хилтухин**, Читинскэ областиин худөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлениин начальник нүхэр **Исаев** ба бусад хамтадаа 30 хүн үгэ хэлэбэ.

Зүблөөн дээрэ республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Д. Ц. Цыремпилон үгэ хэлээ.

Зүблөөндэ хабаадагшад Читын областиин колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдые социалистическэ мүрысөөндэ уриха гэжэ шиидэбэ.

1953 оной социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёhoop республикын Министрнүүдэй Соведэй ба партиин обкомой дамжуулгын Улаан туг Мухаршэбэрэй аймагта, Сэлэнгын аймагай Маленковой ба Тельманэй нэрэмжэтэ, Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Мухаршэбэрэй аймагай «Искра» колхозуудта үгтэбэ.

Республикынгаа худөө ажахые саашадань хүгжөөхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ талаар республикын бүхы колхозниггуудые ба механизаторнуудые урялhан хандалга зүблөөндэ хабаадагшад нэгэн дуугаар баталан абаад, хүдэлмэреэ дүүргээ.

Худөө ажахын республиканска выставкэ дээрэ

Худөө ажахын республиканска выставкэдэ худөө ажахын олон янзын машинанууд табяатай. Выставкэдэ ерэгшэд машинануудые хаража, ехэтэ hонирхоно. Эндэ комбайнууд, хүсэ ехэтэ тракторнууд, таряа сэбэрлэдэг, малай хоол бэлдэдэг элдэб машинанууд бии.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Выставкэ харахаяа ерэгшэд малай фермэнүүдтэ түхэрэгэлгэнүүдтэй танилсажа байна. 2. Выставкэдэ хабаадагшад худөө ажахын машинануудые хаража байна.

М. Минеевэй фото.

Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ республикын комсомольско организацийн үүргые дээшэлүүлхэ

ВЛКСМ-эй обкомой пленум

ВЛКСМ-эй обкомой ээлжээтэ VI пленум болобо. КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэрине бэелүүлхэ талаар республикын комсомольско организацийн зорилгонууд тухай асуудал эндэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Энэ асуудалаар ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр Н. В. Бутуханов элидхэл хэһэн байна. Пленумэй хүдэлмэридэ партийн обкомой секретарь нүхэр А. У. Хахалов хабаадалсаа.

Партийн ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэрине манай республикын комсомолецууд болон залуушуул тон ехэ хүндэтэйгөөр угтан абажа, тэрэниие хэрэг дээрэнь бэелүүлэлсэхээр бэлэн байһанаа мэдүүлбэ гэжэ пленум тэмдэглэбэ.

Энэ шиидхэбэрине бодотоор бэелүүлэлсэхэ зорилгоор залуушуулай ба комсомолецуудай дунда зарим тэды хүдэлмэри хэгдэжэ эхилбэ. Жэшээнь, Мухаршэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые абан сасуугаа нээмэл комсомольско суглаа зарлажа, энэ тогтоолые бэелүүлхын тулада юу хэхэ байһанаа зүбшэн хэлсээд, колхозойнгоо хүтэлбэрилэгшэдэй туһаламжаар тодорхой түсэб зохёоһон байна.

Тэдэнэр ерэхэ жэлдэ малажалай № 2 фермын дэргэдэ 6 гектар талмайтай тусгаар участок бии болгожо, турнепс таряад, тэрэнэйнгээ га бүхэнһөө 200 центнерһээ бага бэшэ ургаса абаха гэжэ шиидэбэ. Энэ фермынгээ бүхы туталнуудые эхэһээнь һалгаажа тэнжээхэ, зунай үедэ малаа бүхэли сүүдхэ соо адуулха, үнеэдээ үдэрэй гурба дахин һааха, зоотехническэ гурбан жэлэй курс эмхидхэхэ, ерэхэ жэлдэ энэ фермэдээ үнеэ һааха агрегат тодхохо, 1954 ондо нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1300 литр, 1955 ондо 1500 литр һү һааха гэжэ комсомолецууд шиидэһэн байна. Тиихэдэ һаалишан комсомолка Агафья Ерофеева 1954 ондо даалгагдаһан үнеэн бүриһөө 1400 литр һү һааха гэһэн уялга абаа.

Мүн тэрэшэлэн тараанажалай талаар юу хэхэ байһанаа, колхозшиггуудай дунда культурна нийтын ямар хүдэлмэри ябуулха байһанаа энэ суглаан дээрээ комсомолецууд тодорхойлһон байна.

Тиихэдэ Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд болон залуушуул партийн ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэритэй танилсаад байхадаа, энэ жэлэй ноябрийн 1 болотор 470 центнер хагда нэмэжэ бэлэдхэхэ, тэжээл буйлуулха 7 хайрсагуудые хэхэ, ноябрийн 7 болотор № 2 хонинои-товарна фермэдэ ба гахайн-товарна фермэдэ улаан булангуудые эмхидхэхэ гэжэ шиидэһэн байна.

Тус колхозой комсомолецууд абаһан уялгаа хэрэг дээрэнь мүнөө бэелүүлжэ байна. Һүнэй-товарна ба гахайн-товарна фермэнүүдтэ мүнөө хоёр улаан булан эмхидхээ. 208 центнер хагда сабшажа һүрилөө, тэжээл буйлуулха 5 хайрсагуудые хээ. Гадна, шубуунай аргал ба үнэһэ суглуулжа байна.

Тэрэшэлэн КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэрине зарим комсомольско эхин организацинууд зүбшэн хэлсэжэ, тэрэниие хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ талаар тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалжа байна. Гэхэ зуура, колхозуудай нийтын ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ олохон комсомольско организацинууд хангалтагүйгөөр хабаадалсана гэжэ пленум тэмдэглэбэ. Зарим колхозуудай, машинно-тракторна станцинуудай комсомольско организацинууд партийн ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхын тулада юу хэхэ байһанаа мүнөө хүрэтэр мэдээдүй байха юм. Тэдэнэр колхозуудай нийтын ажахыда һулаар хабаадалсана, олохон комсомолецууд үйлэдбэрийн түрүү үүргэ үшөө дүүргэнэгүй.

Һаяхан ВЛКСМ-эй ЦК-гэй XIII пленум, мүн партийн обкомой VIII пленум боложо, партийн ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бодотоор бэелүүлхын тулада комсомольско организацинуудай юу хэхэ байһыень эли тодоор заажа үгэһэн байна.

Республикынгаа хүдөө ажахые, илангаяа малажалые саашадань хүгжөөн дэбжээхэ хэрэгтэ областной комсомольско организаци тон ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха зэргэтэй. Мүнөө малажал дээрэ үшөө үсөөн комсомолецууд хүдэлмэрилнэ. Хэрбээ үнгэрэгшэ үбэлэй үедэ малажал дээрэ республика дотор хамтадаа 3 мянгаад комсомолецууд хүдэлмэрилһэн байгаа һаа, мүнөө оройдоо 1700 гаран комсомолецууд хүдэлмэрилнэ. Илангаяа Торинн, Зэдын, Кабанскын, Сэлэнгын, Хоринн аймагуудай колхозуудай малажал дээрэ үсөөн комсомолецууд хабадалсана. Жэшээнь, Кабанскын аймагта малажал дээрэ оройдоо 150-аад комсомолецууд мүнөө хүдэлмэрилжэ байна.

Тиихэдэ малажалые эрхилхэ түрүү методые нэбтэрүүлхын, адуу малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын, тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө олохон комсомолецууд ба залуушуул ёһотойгоор оролдоногүй. Малажал болон тараанажал дээрэ комсомольско-залуушуулай тусгаар бригаданууд үсөөнөөр эмхидхэгдэнэ, малай тоо толгойе олошоруулхын, ашаг үгэлгыень ехэ болгохын, ороohото культурануудай ургасые дээшэлүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөөн комсомолецуудай, залуушуулай дунда һулаар дэлгэрүүлэгдэнэ гэжэ пленум тэмдэглэбэ.

Тараанажал дээрэ хабаадалсажа байһан зарим комсомольско-залуушуулай бригаданууд, агрегадууд, мүн олохон залуу механизаторнуудшье халаанайнгаа нормые дүүргэдэггүй, трактор болон машинануудаа хангалтагүйгөөр харууһалдаг байха юм. Жэшээнь, энэ жэлэй тараа хуряалгын үедэ Мухаршэбэрэй 3 МТС-үүдтэ 23 комсомольско-залуушуулай комбайнова агрегадууд эмхидхэгдэһэн байгаа. ВЛКСМ-эй айком, машинно-тракторна станцинуудай комсомольско организацинууд тус агрегадуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, тэдэнэртэ үйлэдбэриин түрүү үүргэ дүүргүүлхэ зэргэтэй байгаа. Гэбэшье, тараа хуряалгын үедэ тус агрегадуудай хүдэлмэриие ВЛКСМ-эй айкомшье, мүн эдэ МТС-үүдэй комсомольско организацинуудшье огто һонирхоогүй байба. Тэдэнэй хүдэлмэриин дүнгүүд нэгэшье удаа гаргагдаагүй. Олонхи агрегадууд үдэрэйнгөө нормые дүүргэдэггүй байгаа.

Комсомолой айком болбол комсомольско залуушуулай агрегадуудай яахадаа муугаар хүдэлмэрилһэн шалтагаание элирүүлээгүй, тэдэнэй хүдэлмэриие һайжаруулха зорилгоор МТС-үүдэй партийна организацинуудай, дирекцинуудэй үмэнэ нэгэшье асуудал табяагүй байха юм.

Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, олонхи колхозуудай, машинно-тракторна станцинуудай комсомольско организацинууд тоогоороо үсөөн, эмхидхэлэй талаар һула, муу байна. Тиихэдэ комсомольско эхин организацинуудые ВЛКСМ-эй айкомууд хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ.

—Манай аймагай колхозуудай, машинно-тракторна станцинуудай комсомольско организацинуудые абажа үзөө хада, — гэжэ ВЛКСМ-эй Заиграйн айкомой хоёрдохи секретарь нүхэр Ланин мэдүүлбэ,— үсөөн комсомолецуудтай, эмхидхэлэй талаар һула юм. Жэшээнь, Ново-Брянска МТС-эй комсомольско организаци миил 12 комсомолецуудтай, харин Курбын машинно-тракторна станцида оройдоо комсомольско организацишьегүй.

Партийн ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй табиһан зорилгонуудые бэелүүлэлсэхын тулада аймагайнгаа комсомольско организацийн юу хэжэ байһан тухайда комсомолой Тарбагатайн айкомой секретарь нүхэр Рыжаков хэлэбэ.

— Аймагаймнай колхозуудта ба машинно-тракторна станцинуудта 280 гаран комсомолецууд бии. Тэдэнэй 70 гараниинь тракторнстнуудаар, 160 гараниинь тараанажал ба малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ. Һаяхан комсомолой айкомой ээлжээтэ пленум боложо, КПСС-эй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэрине бэелүүлэлсэхэ зорилгоор аймагай комсомольско организацийн юу хэхэ байһан тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Малажалда хүдэлмэрилхөөр үшөө 40-өөд комсомолецуудые эльгээхэбди. Мүн малажал ба тараанажал дээрэ комсомольско-залуушуулай хэдэн бригадануудые эмхидхэхэбди. Колхознигуудай дунда агитационно хүдэлмэри ябуулхын тулада 5 агитбригадануудые эмхидхэһэн байнабди,—гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Мяха-консервын комбинадай комсомольско комитедэй секретарь нүхэр Нодельман үгэ хэлэхэ зуураа, Тарбагатайн аймагай колхозуудые шефтээ абажа, комбинадаймнай комсомольско организаци горьтойхон хүдэлмэри хэжэ байна гэжэ мэдүүлбэ.

Теэд партийн ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхын тулада мүнөө юу хэжэ байһанаа, хэды колхозуудта ямар шефскэ туһаламжа үзүүлжэ байһанаа нүхэр Нодельман тодорхойгоор хэлэжэ шадахагүй байшоо.

Удаань ВЛКСМ-эй Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр Басаев хадаа партийн Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй ямар удхашанартай байһан тухайда комсомольско организацийн ямар туһаламжа үзүүлжэ байһан тухай тэрэ юушье хэлэбэгүй.

—Хүдөөгэй комсомольско организацинуудай секретарьнууд колхозуудайнгаа түрүүлэгшэнэртэй хамтадаа ерэжэ ямар туһаламжын хэрэгтэй байһан тухайда манда хандадаг һаань һайн байгаа, — гэжэ нүхэр Басаев мэдүүлбэ. Энэнь ехэ гайхалтай.

—Нүхэр Басаевай хэлэһэнэй ёһоор хүдөөгэй комсомольско организацинуудай секретарьнууд колхозуудайнгаа түрүүлэгшэнэртэй тэрэнэй кабинет соо ерэжэ, шефскэ туһаламжын түсэб зохёохо ёһотой болоно гээшэ гү? Энэнь тон буруу байна. Колхозуудта, машинно-тракторна станцинуудта городской комсомольско организацийн ямар туһаламжа үзүүлхэ байһые ВЛКСМ-эй горком саг соонь тодорхойлхо зэргэтэй,—гэжэ удаань үгэ хэлэһэн комсомолой Сэлэнгын айкомой секретарь нүхэр Степаненко тэмдэглэбэ.

Хүдөөгэй комсомольско организацинуудта ВЛКСМ-эй обком тодорхой һайн туһаламжа үзүүлнэгүй, тэдэнэй хүдэлмэриие гүнзэгыгөөр һонирходоггүй, элдэб асуудалнуудаар ВЛКСМ-эй обком хэдэн олон шиидхэбэринүүдые гаргабашье, тэдэнэйнгээ гүйсэдхэлые эмхидхэдэггүй, саг соонь хинан шалгадаггүй байһан зангаараа гэжэ нүхэд Павлов (ВЛКСМ-эй Яруунын айкомой секретарь), Лумбунов (комсомолой Зэдын айкомой секретарь) ба бусад шүүмжэлбэ.

ВЛКСМ-эй Кяхтын айкомой секретарь нүхэр Гендунов үгэ хэлэхэ зуураа, партийн ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэрине бэелүүлхын тулада манай комсомольско организацийн юу хэхэ зэргэтэй байһые ВЛКСМ-эй обкомой, тэрэнэй секретарь нүхэр Бутухановай хэлэжэ үгэһэн байгаа һаань, горьтойхон хүдэлмэри хэһэн байха байгаабди гэжэ мэдүүлбэ.

Дээрэһээ заабари хүлеэгээд лэ, харин өөрөө ямаршье эдэбхи үүсхэл гаргантүйгөөр, партийн ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхын тулада аймагайнгаа комсомольско организацийн юу хэхэ байһые мүнөө болотор хүсэд тодорхойлоншьегүйгөөр энэ нүхэрэй амархан һуужа байһыень пленум огто буруушааба.

Пленум дээрэ партийн обкомой секретарь нүхэр А. У. Хахалов дэлгэрэнгы үгэ хэлэһэн байна.

—Республикымнай олохон комсомольско организацинууд партийн ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхын тулада юу хэхэ байһанаа үшөө хүсэд мэдээдүй байна. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, тэдэнэр эдэбхи үүсхэл һайнаар гарганагүй, хоёрдохеёр, ВЛКСМ-эй обкомой бюро хадаа комсомолой айкомуудые тодорхойгоор хүтэлбэрилнэгүй гээшэ,—гэжэ тэрэ хэлэбэ.

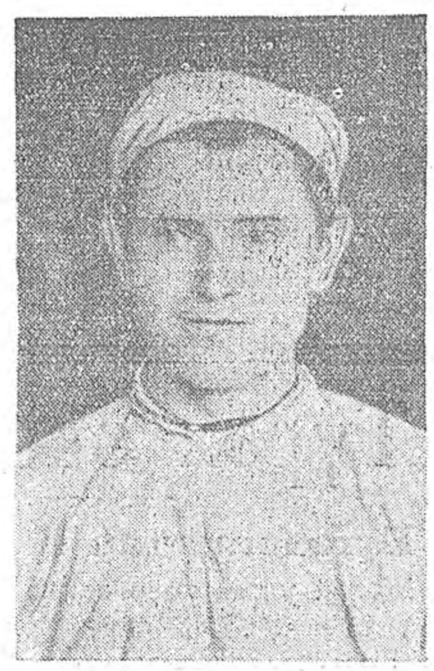
Саашань тэрэ хадаа партийн ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхын тулада областной комсомольско организацийн юу хэхэ байһан тухайда тодорхойлон хэлэбэ.

Түбхын түрүүндэ комсомольско организаци бүхэн партийн ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдые үргэн нийтэ ажалшадта гүнзэгыгөөр ойлгуулжа үгэхэ уялгатай. Гадна, комсомольско организацинууд болбол хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжээхын түлөө бүхы залуушуулай тэмсэлые ударидаха, нийтын ажахые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ зорилгоор эдэбхи үүсхэл гаргаха зэргэтэй. Тиихын тулада бүхы комсомольско организацинуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, колхозуудай, машинно-тракторна станцинуудай комсомольско организацинуудые бэхижүүлхэ, тэдэнэй секретарьнуудаар бэлэдхэл һайнтай, даалгагдаһан хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандаха хүнүүдые һунгаха, бэеэ һайн талаһаа харуулһан залуушуулые комсомолой зэргэдэ олоор абаха, залуушуулай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулха, залуу малшадай, залуу механизаторнуудай зүблөөнүүдые үнгэргэжэ, дүй дүршэлыень согсолон дэлгэрүүлхэ, гээгдэнги колхозуудые түрүүшүүлэй зэргэдэ оруулхын түлөө тэмсэхэ, хүдөө ажахын шиидхэхы участогууд дээрэ комсомольско-залуушуулай бригадануудые эмхидхэжэ, тэдэнэй хүдэлмэриие саг үргэлжэ һонирхожо байха шухала.

Саашань нүхэр Хахалов хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые комсомольско организацинуудай үргэнөөр нэбтэрүүлхын, һургуулинуудай комсомольско ба пионерскэ организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулхын, шефскэ хүдэлмэриие үргэнөөр дэлгэрүүлхын шухала байһан тухай хэлэбэ.

Гадна, комсомольско хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй һуралсалые эрид һайжаруулха тухайда нүхэр Хахалов түгэсхэлдөө хэлэһэн байна.

Зүбшэн хэлсэһэн асуудалаараа пленум дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаа. Удаань эмхидхэлэй асуудал шиидхэгдэһэн байна.

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай консервын заводой коллектив Агууехэ Октябрьска социалистическэ революцийн 36-дахи ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, октябрь һарынгаа түсэбые 116 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 500.000 банка консервэ гаргаба. Тус заводой мяха янһаша шулалгын отделениин мяха шулагша Ульян Илларионович Павлуцкий үдэрэйнгөө даалгабарие 170—180 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: У. И. Павлуцкий.
А. Мантаевай фото.

—БАБУШКИН— ГОРОДТО

ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ 120 ПРОЦЕНТ

Түмэр замай Мысовско дистанцийн барилгашадай дунда Октябрийн урда тээхи мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Һайндэрые ажалай үлдэр бүтээсээр угтахын тула барилгашад эршэтэй шангаар хүдэлмэрилжэ, хүдэлмэришэдэй байрануудай хушалтануудые һэлгэхэ жэлэйнгээ хүдэлмэри 120 процент дүүргэбэ. Мүн байрануудые һэльбэн заһабарилха даалгабарияа 80 процент дүүргэһэн байха юм.

Пеэшэншэ нүхэр Теселников, модошо дархан нүхэр Субботич гэгшэд мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Эдэнэр халаанайнгаа даалгабари хододоо 150 процент дүүргэдэг юм.

ҺАЙНДЭРТЭ БЭЛЭДХЭЛ

Түмэрзамшадай клубай ба городской Культурын ордоной самодеятельностиин коллективүүд һайндэрэй үедэ городой ажалшадые хангахын тула бэлэдхэл хэжэ байна. Мүнөө тэдэнэр И. Назаровай «Эсэгын ганса хүбүүн», С. Трофимовагай «Һүүлшын звено» гэжэ нэгэ акттай пьесэнүүдые ба концертнэ номернуудые бэлдэжэ захалаа.

ГОРОДОЙ ТҮРҮҮ ҺУУРИИН ТҮЛӨӨ

Городой физкультура ба спортын совет шатараар городой түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөө үнгэргэжэ байна.

Түмэрзамшадай клубта түрүүшын уулзалга һаяхан болобо. Турнирай сульянуудаар П. Р. Рябуев, В. М. Захаров гэгшэд томилогдоо.

М. Бердникова.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн болобо

Һаяхан республиканска Культурын байшанда культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн болобо. Тус зүблөөн дээрэ БМАССР-эй Культурын министр нүхэр Р. С. Сафронов «Культурын хүдэлмэрилэгшэдэй ээлжээтэ зорилгонууд» гэһэн элидхэл хэбэ. Элидхэлшэ хадаа клубуудай, уншалгын байшангуудай, библиотекэнүүдэй, кинотеатрнуудай болон бусад культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэриие эрид шууд һайжаруулха тухай тодорхойгоор хэлэһэн байна. Элидхэлэй һүүлээр нүхэд Маланов (республиканска лекционно бюро), Гусляков (Тарбагатайн аймаг), Аюшин (Бурят-Монголой драматическа театр) болон бусад үгэ хэлэбэ.

Жэлэйнгээ даалгабари 131 процент

Хоринн МТС-эй тракторна 10 бригадануудай дундаһаа № 9 бригада (бригадирынь Г. Аюшеев) мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ. Энэ бригадынхид тракторна хүдэлмэриингөө жэлэй даалгабари 131 процент дүүргэжэ, 3098 гектар зөөлэн хахалалгаар элдүүрилхын оронд 4011 гектар элдүүрилээ. Тиихэ зуураа, 2760 килограмм горючи алмаһан байна.

Жэлэйнгээ даалгабари 116 процент дүүргэжэ нүхэр Суровой гэгшын бригада хоёрдохи һуури эзэлбэ.

Р. Раднажапов.

Коммунистнуудай һуралсалые саг үргэлжэ хиназа

Улан-Удэ городой Городской районой партийна эхин организацинуудта партийна һуралсалай занятинууд энэ жэлдэ эмхитэйгээр эхилбэ. Партийна организацинууд болбол Советскэ Союзай Коммунистическэ партийн XIX съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгож, партийн гэшүүд ба кандидадууд марксистско-ленинскэ һуралсалда анхаралаа ехээр табидаг боложо байна гэжэ түрүүшын үдэрнүүдэй занятинуудай дүнгүүд харуулба.

Городской районой партийна организацийн партийна гэгээрэлэй сетьдэ 245 политһургуули, кружок ба семинарнууд мүнөө хүдэлмэрилнэ. Дээшэлүүлэгдэһэн түхэлэй кружогууд ба семинарнууд энэ жэлдэ олон болоо. КПСС-эй түүхэ шудалха дээшэлүүлэгдэһэн түхэлэй 95 кружок ба семинарнууд, философи ба политэкономи шудалха 16 кружок ба семинарнууд хүдэлмэрилжэ байна. Тэрээнһээ гадна, 258 хүн үдэшын районно партийна һургуулида ба КПСС-эй горкомой дэргэдэхи марксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ һуралсана. Марксизм-ленинизмые гүнзэгыгөөр шудалха талаар коммунистнуудай эрмэлзэлгын дээшэлһэниие эдэ бүгэдэ элеэр харуулна.

Үдэшын дунда һургуулинуудта ба заочно һургуулинуудта һуралсадаг коммунистнуудай тоо һуралсалай энэ жэлдэ нилээд олошороо.

Партийна, советскэ ба ажахын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй һуралсалда энэ жэлдэ анхарал ехээр табигдадаг болоо. Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэ философи ба политэкономи шудалха, Облпрофсоведэй дэргэдэ — КПСС-эй түүхэ шудалха семинарнууд эмхидхэгдээ. Нилээд олон хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд районно партийна һургуулида ба марксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ һуралсана.

Районно партийна организацида 640 хүн бэеэ даажа теоретическэ эрдэмээ дээшэлүүлнэ. Кружок, партийна һургуули, марксизм-ленинизмын үдэшын университет дүүргэһэн коммунистнууд тэдэнэй тоодо оролсоно.

Пропагандистнуудай состав нилээд һайжараа. Дээдэ һургуулитай 173 коммунистнууд пропагандист ба консультантаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй дунда наукын кандидадууд нүхэд Хамаганов, Белоусов, Вейцман, Шатилов ба бусад научна хүдэлмэрилэгшэд бии. Һуралсалай жэлэй эхилһэнһээ хойшо пропагандистнуудай гурбан семинар үнгэргэгдэжэ, тэндэ СССР-эй Верховно Соведэй V сэссиин дүнгүүд, КПСС-эй 50 жэл. КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй дүнгүүд тухай лекцинүүд, мүн методическа лекци уншагдаһан байна.

Олонхи партийна организацинуудай политһургуулинууд, кружогууд ба семинарнуудай заняти идейно-теоретическэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэгдөө. Пропагандистнууд ба һурагшад теоретическэ материалаа шудалхадаа СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин болон КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар областной болон городской партийна организацинуудай үмэнэ табигдаад байһан зорилгонуудтай нигтаар холбожо үзэһэн байна. № 3 ФЗО-гэй парторганизацийн пропагандист нүхэр Зельбст, Бурмонторгын парторганизацидахи кружогой пропагандист нүхэр Малахов, горисполкомой парторганизацийн пропагандист нүхэр Аюшеев, «Забайкаллес» комбинадай политэкономиин кружогой пропагандист нүхэр Мункоева, № 2 дунда һургуулиин диалектическэ ба историческа материализм шудалха кружогой пропагандист нүхэр Цыдыпов, Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи семинарай хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Кузнецкий ба бусадай хүтэлбэрилдэг занятинууд идейнэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэгдэбэ.

Гэбэшье, зарим партийна организацинуудта политһургуулинуудай ба кружогуудай занятиин таһалдаха ябадал үзэгдэнэ. № 1 хилээмэнэй заводой, Социальна хангалгын министерствын, «Заготскодой» республиканска конторын, «Энергосбыдэй», Горкомхозой, «Механлит» заводой парторганизацинуудта занятинууд пропагандистнуудай гэмээр таһалдаһан байна. Эдэ парторганизацинуудай секретарьнууд һуралсалай шэнэ жэлдэ саг болзор соонь бэлдээгүй, коммунистнуудай политическэ һуралсалые эмхидхэлгэдэ харюусалгагүйгөөр хандаһан байна.

Пропагандистнуудай занятидаа бэлдэнгүй ерэдэг, тиимэһээ занятияа идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэдэг ушарнууд үзэгдэнэ. ГЭС-эй парторганизацида партийн түүхэ шудалха гол түхэлэй кружогой пропагандист нүхэр Дашиев «КПСС-эй 50 жэл» гэжэ темээр занятияа муугаар үнгэргөө, темынгээ гол асуудалнуудые тодо ойлгосотойгоор хөөрэжэ шадаагүй. Занятидаа тэрэ түсэбшьегүй, конспектшьегүй ерэһэн байна. Мүн пристаниин парторганизацийн пропагандист нүхэр Львов занятияа муугаар үнгэргөө.

СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдые ба марксизм-ленинизмын теориие пропагандалгада ехэ үүргэ дүүргэхэ байһан лекционно хүдэлмэри район соо һулаар ябуулагдана. Партийн райком лекционно хүдэлмэри ябуулгые һаял эхилжэ байна гэхэдэ болоно. Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ общество, тэрэшэлэн республикын Культурын министерствын лекционно бюро лекционно пропаганда бүришье муугаар ябуулна.

Түрүүшын занятинуудай үедэ элирүүлэгдэһэн алдуу, дутуунуудые усадхажа, бүхы политһургуулинууд, кружогууд ба семинарнуудай занятинуудай идейнэ хэмжээе дээшэлүүлхэ шухала. Партийна организацинууд коммунистнуудай политическэ һуралсалда саг үргэлжын шанга хиналта табиха уялгатай.

А. Константинов, КПСС-эй Городской райкомой секретарь.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые шудална

Марксизм-ленинизмын зохёолнуудые шудалха 11 хүнһөө бүридхэгдэһэн, партийно-советскэ эдэбхитэдэй семинар Торинн аймагай центртэ эмхидхэгдэһэн юм. КПСС-эй айкомой болон аймгүйсэдкомой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, Торинн МТС-эй мэргэжэлтэд ба аймагай бусад эмхи зургаануудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд энэ семинарта һуралсана.

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдые үзэлгөөр семинарай һуралсалай жэл эхилээ.

Һаяын үдэрнүүдтэ партийн райкомой партийна библиотекэ соо семинарай ээлжээтэ, 3-дахи заняти болобо.

КПСС-эй райкомой секторые даагша нүхэр Могзолова семинарай занятиие хүтэлбэрилбэ. Заняти нүхэр Хрущевой элидхэлэй V—VIII бүлэгүүд ба Пленумэй тогтоолой мүн тусхайта бүлэгүүдые үзэлгэдэ зорюулагдаһан байгаа.

«Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха тухай» нүхэд Морозов, Поломошнов гэгшэд үгэ хэлэжэ, колхозно үйлэдбэридэ МТС-үүдэй шиидхэхы үүргын ургажа байһан тухай, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудай саашадаа дэбжэхэдэ МТС-үүдэй бэелүүлхэ үүргэ тухай, тэдэнэй хүдэлмэриин дутагдалнууд тухай, тэрэниие һайжаруулха хэмжээнүүд болон мэргэжэл ехэтэй механизаторска саг үргэлжын кадрнуудые бэлэдхэхэ талаар юу хэжэ байһанаа тэдэнэр хэлээ.

Трактористнуудай хүдэлмэриин хүлһэнэй хэды шэнээн ехэ болохо байһан ба энэ жэлдэ тэдэнэрэй ажал һэшэнээн муугэ, натуральна түлөөһэ олохо байһан тухай Торинн МТС-эй трактористнуудай ажалай жэшээнүүд дээрэ нүхэр Поломошнов тодорхойгоор хэлэһэн байна.

Хүдөө ажахын органуудай хүдэлмэриие һайжаруулха, колхозуудта үзүүлэгдэдэг агрономическа ба зоотехническэ туһаламжые дээшэлүүлхэ тухай нүхэд Бальчуков, Бугаков, Осипов гэгшэд үгэ хэлээ. Саашадаа аймаг дотор зоотехническэ пропагандын дутагдалнууд элирүүлэгдээ. «Коммунизм», Калининай нэрэмжэтэ, «Улаан Тори» ба бусад зарим колхозуудта гурбан жэлэй агрозооветкурсануудай ёһо тэдысэ байгуулагдаһан ба үнэн дээрээ хүдэлмэрилөөгүй байһан тухай хэлэгдээ.

Хүдөөдэ партийно-политическэ хүдэлмэриие шэнэдхэн табиха асуудалаар КПСС-эй айкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагые даагша нүхэр С. Д. Григорьев үгэ хэлэбэ. Нүхэр Григорьевой һүүлээр нүхэд Бутаков, Киреев ба бусад нэмээн хэлэбэ. Партийн эхин организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха, партийнабэшэ эдэбхитэдтэй партийна организацинуудай барисаае бэхижүүлхэ, эхэнэрнүүд ба залуушуулай дунда хэгдэжэ байгаа хүдэлмэриие шангадхаха шухала гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Тиихэтэй хамта, семинарта хабаадагшадай зариманиинь ЦК-гэй Пленумэй тогтоолоор асуудалнуудта харюусахадаа аймагайнгаа колхозуудай ба МТС-үүдэй хүдэлмэриин практикатай, мүн аймагай партийна ба советскэ эмхи зургаануудай зорилгонуудтай хүсэд холбуулан хэлэжэ шадаагүй.

В. И. Ленинэй «Коммунизмдахи «зүүнэй тала баримталһан» үхибүүн ёһолой үбшэн» гэжэ зохёолдо лекцинэ КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Киреев уншаа.

И. Михеевич.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: туршалгын станцида үнеэдые электрическэ аппарадаар һаажа байна.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэе!

Малажалай туршалгын станциин һаалишадай амжалта

Малажалай талаар Бурят-Монголой туршалгын станциин һүнэй фермын һаалишад социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар Забайкальеын шэрүүн хүйтэн уларилда үнеэдэйнгээ ашаг шэмые дээшэлүүлгээр нилээд ехэ амжалтануудые туйлаа. 1953 ондо үнеэн бүриһөө дундаа зэргээр 3063,9 килограмм һүн һаагдаһан байна. 1953 ондо, 1952 онойхитой сасуулбал, 939,2 килограмм, 1951 онойхитой сасуулбал, 1708,6 килограмм һүн үлүү ехээр һаагдаа. Тиихэдэ станциин түрүү һаалишад бүришье ехэ үрэ дүнгүүдые туйлаа. Жэшээнь, һаалишан Цырендулма Бадмаева 1953 ондо өөрынгөө даалһан үнеэн бүриһөө 15,5 килограмм, Цырендыжыт …айданова—3371 килограмм һү һааһан байна. Тиихэдэ һаалишан Бадмаева үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орхоодо 1314,2 килограмм, һаалишан …айданова—1189,5 килограмм һү үлүү ехээр һааһан байха юм. Үнеэдһээ һү һаалта жэлһээ жэлдэ дээшэлнэ. Хэрбээ 1951 ондо үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр 1355,3 килограмм, 1952 ондо—2124,7 килограмм, 1953 ондо—3063,9 килограмм һүн һаагдаа.

Манай һаалишад үнеэдэйнгээ һү үгэлгые ямар аргаар дээшэлүүлээб? Тэдэнэй хүдэлмэриин ямар арга методуудые колхозуудта нэбтэрүүлхэ хэрэгтэйб?

Түбхын түрүүн, үнеэдэй эдеэлүүлгые саг үргэлжэ һайжаруулһанай ашаар һү үгэлгэнь ехэ болоно. Хэрбээ үнеэдтэ эдюулэгдэһэн тэжээлнүүдые жэл жэлээрнь хаража үзэбэл, тэжээл эдюулгые нэмээһэнһээ боложо һү ехэтэй болоно гэжэ ойлгоор. Жэшээлхэдэ, 1951 ондо дунда зэргээр үнеэн бүхэндэ 10,1 центнер бүдүүн тэжээл, 12,6 центнер шэмэтэ тэжээл эдюулэгдэһэн байгаа һаа, 1952 ондо 17,93 центнер бүдүүн тэжээл, 17,79 центнер шэмэтэ тэжээл эдюулэгдэхэһээ гадна, үшөө 6,85 центнер концентрадууд эдюулэгдэһэн байгаа. 1953 ондо үнеэн бүхэндэ 21,6 центнер бүдүүн тэжээл, 22,2 центнер шэмэтэ ба 11,5 центнер концентрированнэ тэжээл эдюулэгдээ.

Үнеэдһээ ашаг шэмэ ехээр абаха шухала нүхэсэл хадаа туғалнуудынь зүб һайнаар түлжүүлтэ болоно. Һүүлшын жэлнүүдтэ ажахыдамнай туғалнуудые түлжүүлгэ нилээд һайжаруулагдаа. Тэрэнэй ашаар үнеэдэй, илангаяа һайн үсхэбэридэ түлжүүлэгдэһэн аад, түрүүшынхеэ туғаллаһан үнеэдэй һү үгэлгэ дээшэлһэн байна. Жэшээнь, түрүүшынхеэ туғаллаһан «Дууса» гэжэ үнеэнһээ 39 үдэрэй турша соо 632,5 килограмм, «Трена» гэжэ үнеэнһээ 32 үдэрэй турша соо 1796,2 килограмм һүн һаагдаһан байха юм. Тиихэдэ түрүүшынхеэ түрэһэн 12 үнеэдэй амидын шэгнүүр дунда зэргээр туд бүриин 487,5 килограмм болоо. Эдэ үнеэд сүүдкэ соо 14—15 килограмм һү үгэдэг байна.

Туғалнуудые харууһалга ба эдеэлүүлгые һайжаруулһанай ашаар, тэдэнэй амидын шэгнүүр түргэнөөр нэмэнэ. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлдэ 6 һаратай эрэ туғалнуудай амидын шэгнүүр дунда зэргээр толгой бүриин 147 килограмм, жэл гүйсэхэдөө—284,9 килограмм болоһон байна. Тэрэшэлэн эмэ туғалнуудай амидын шэгнүүр мүн иимэ наһатайдаа 140,4 килограмм ба 168,5 килограмм болоһон байха юм. 1953 ондо 6 һаратай эрэ туғалнуудай амидын шэгнүүр дунда зэргээр толгой бүриин 172,5 килограмм, жэл гүйсэхэдөө —292,6 килограмм, энэ туғалнуудай амидын шэгнүүр мүн иимэ наһатайдаа 173,5 килограмм ба 225,5 килограмм болоһон байха юм.

6 һаратай болоһон туғал бүхэндэ эды шэнээн тэжээл гаргашалагдана гэбэл: түрүүшынь 60 үдэрэй туршада 400 килограмм һүн, 20 үдэртэйһөөнь 180 үдэртэй болотороынь—1000 килограмм машиндатдаһан һүн, 100 килограмм концентрадууд (овёсой гурил, һатшагдаһан, шрот) гэхэ мэтэ. 6 һаратайһаа 1 жэлтэй болотор наһанай туғалда 10 центнер үбһэн, 10 центнер шэмэтэ тэжээл, нэгэһээ хоёр жэлтэй болотор наһанай залуу малда 14 центнер үбһэн, 15 центнер шэмэтэ тэжээл эдюулэгдэнэ.

Һаамхай үнеэдые эдеэлүүлгын ямараар эмхидхэгдэһэниие харуулхын тула «Формоза» гэжэ эрхим үнеэнэй үдэртөө эдеэлэлгын гурим абаад үзэе. Энэ үнеэн туғаллаһанайнгаа һүүлээр хоёрдохи һарадаа сүүдхын 21 килограмм һү үгэһэн байна. Тиин тэрээнһээ 26—27 килограмм һү һаадаг болохын тула үдэрэй 8 килограмм үбһэ, 9 килограмм зелёнко, 44 килограмм корнеплод, 4 килограмм бутаргагдаһан ороһо, 2 килограмм соево шрот, 80—90 грамм тэжээлэй дабһа эдюулһэн байнабди. Энэ үнеэн үдэрэй 4 дахин: үглөөнэй 4 часта, үглөөнэй 10 часта, үдэрэй 2 час 30 минутада, үдэшын 8 часта һаагдана. Мүн лэ үдэрэй 4 дахин эдеэлүүлэгдэнэ: үглөөнэй 6 часһаа 9 час болотор бүдүүн тэжээл, 9 час 30 минутаһаа 10 час болотор концентрадууд ба шэмэтэ тэжээл, үдэрэй 11 час 30 минутаһаа 1 час 30 минута болотор бүдүүн тэжээл, үдэрэй 3 часһаа 3 час 30 минута болотор шэмэтэ ба концентрированнэ тэжээл, үдэрэй 5 часһаа 8 час болотор бүдүүн тэжээл эдюулэгдэнэ. Тэрэшэлэн 8 дахин уһалагдадаг: үглөөнэй 9 часта, үдэрэй 2 час 30 минутада ба үдэшын 8 час 30 минутада.

Үнеэдэй һү үгэлтэ, амидын шэгнүүр, түрэһэн саг, хүсэ шадал ба туд бүриинь бусад онсо илгаануудһаа дулдыдажа, үнеэдые эдеэлүүлгые нормололго хадаа зарим үнеэдһээ бүри ехэ һү һаахa арга боломжо манай һаалишадта олгоо. Жэшээнь, һаалишан Цырендулма Бадмаева «Самара» гэжэ үнеэнһээ 300 үдэрэй турша соо 4794 килограмм, «Майка» тэжэ үнеэнһээ—4071 килограмм, «Светлана» гэжэ үнеэнһээ—4012 килограмм һү һааһан байха юм.

Үнеэдэй туғаллаһанай һүүлээр түрүүшын үедэ үгтэһэн бүхы тэжээлнүүдые һү ехээр үгэдэг үнеэд хүсэд эдеэшүүлэн хэрэглэжэ шададаггүй гэжэ манай һаалишад һайн мэдэдэг. Үнеэдэй туғаллахаһаа урид тэдэнэй организмда тэжээлэй бодосуудай хүсэд ехэ запас бии болгохын тула туғаллахаһаань хоёр һараһаа хожом бэшэ шэргээдэг байна. Үнеэдые богони болзор соо шэргээнхэй байлгахада, мүн тэрэшэлэн туғаллаха болоходоо хүсэ шадал багатай байхадаа үнеэд туғаллаһанайнгаа һүүлээр һү багаар һаалгадаг гэжэ манай ажахын дүй дүршэл харуулаа. Жэшээлхэдэ, «Верба» гэжэ үнеэн мүнөө жэлдэ туғаллалгада муугаар бэлэдхэгдэһэн ба оройдоо 6 үдэрэй турша соо шэргээгдэнхэй байгаа. Энэ шалтагаанһаа боложо, туғаллаһанайнгаа һүүлээр һайнаар эдеэлүүлэгдэһэн ба харууһалагдаһан болобошье, 1952 ондо үгэһэн һүнэйнгөө зэргын һү энэ жэлдэ үгэжэ шадаатүй.

Шэргэнхэй байха үедөө үнеэд сүүдхэдээ 2,5 килограммһаа бага бэшэ концентрированнэ тэжээл, 10 килограмм һайхан үбһэ, 10 килограмм хүрэтэр силос, 3—4 килограмм турнепс ба морковь эдинэ. Тиин үнеэдэй туғаллаха ойртоходо һаалишад тэжээлэйнь рационһоо шэмэтэ тэжээл ба концентрадуудые дадхаан бага болгодог байна. Һү ехээр үгэдэг үнеэдые илангаяа нарин һайнаар харууһалха хэрэгтэй. Манай һаалишад илангаяа үнеэдэй хүхэ дэлэнгые нарииаар харууһалдаг. Юундэб гэхэдэ, эдеэлүүлгыень ехээр таһалдуулаа һаа, үнеэдэй хүхэ дэлэн үбдэжэ болодог. Теэд хүхэ дэлэнгээ үбдэһэн үнеэн, хэршье һайнаар эдеэлүүлэгдэдэг байгаа һаа, тиимэ ехэ һү үгэжэ шадахатүй гэжэ мэдэгдэнэ.

Үнеэдһээ һү ехээр һааха хэрэгтэ тэдээндэ тэжээл буйлуулжа эдюулгэ тон ехэ удхашанартай. Бидэнэр обингой ороһото тэжээлнүүдые бутаруулжа, кормозапарнигууд соо ууралтуулдат, тиигээд дээрэнь концентрадуудые нэмээд, малдаа эдюулдэт байнабди. Концентрированнэ тэжээлнүүдые, бутаруулагдаһан хара тараан ба овёс, мүн комбинированнэ тэжээл (соево шрот) үнеэдтэ эдюулхэһээ урид дээрэнь халуун уһа хэдэг, корнеплодуудые угаадаг ба хэршэжэ эдюулдэг байнабди.

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ тогтоолоор зоригжоһон манай станциин һаалишад мүнөө малайнгаа үбэлжэлтые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхын түлөө, үнеэдһээ бүри ехэ һү һаахын түлөө хэзээ хэзээнэйхиһээ эршэмтэйгээр тэмсэхэ байна. Тэдэнэр Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүдэй уряагаар республиканска социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, республикынгаа хүдөө ажахые хүгжөөхэ ба станциингаа хүдэлмэриие һайжаруулха талаар улам бүри ехэ, шэнэ амжалтануудые туйлаха байна.

В. Титов, малажалай талаар Бурят-Монголой туршалгын станциин директор.

МТС-үүдтэ ШЭНЭ КАДРНУУД ЕРЭНЭ

Мухаршэбэрэй аймагай машинно-тракторна станцинуудта элдэб мэргэжэлтэд шэнээр ерэжэ байна.

Суулгын машинно-тракторна станцида хүдэлмэрилхээр главна инженер Улан-Удэһээ ерэнхэй. Мүн тэдэн агрономууд, зоотехник, малажалай фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха талаар ахалагша механик ерэхэнь. 2 тракторист, 1 моторист, 2 электрогагнууршан, шофер, токарь тус МТС-тэ хүдэлмэрилхөөр ерэбэ.

Агрономууд, механигууд, трактористнар, комбайнернууд, түмэршэ дархан, токарь гэхэ мэтэ хамта 17 хүн Гашейн МТС-тэ хүдэлмэрилхөө ерэнхэй. Гадна, 15 хүн тус МТС-тэ хүдэлмэрилхын тула мэдүүлгэнүүдые барингхай. Мүн Хонхолойн МТС-тэ олон механизаторнууд ерээ.

Шэнээр ерэһэн механизаторска кадрнуудай мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ, тэдэнэртэ таатай һайн услови байгуулха талаар МТС-үүдэй дирекцинууд зохихо хэмжээ абажа байна.

Н. Цыбенов.

Николай ДАМЦИНОВ

БАРГАЖАН

Нүхэдэй дунда иимэ заншал бии юм:
Нютаг-нютагаа дундаа магталсаха.
Байгал тээшэ годирон, ялбайн гүйһэн
Баргажан гол дээрэ минии түрэл
тосхон.

Үндэр хаданууд барсайдаг, мүнхэ
мүльһэтэй.
Уйтан хабшуудань халтирбал, буга
бүдэрдэг.
Барагар һүни ялалзан байдаг үһэтэй
Баргажан булган шэлбэһэ дээрэнь
дамжадаг.

Орой дээрэнь мушэдынь олон
хаанахиһаашье,
Үшөө урдань эгээл эдэнии
һайхашаажа,
Агуу нүхэртөө, лимбынь утаһа
дайрангаа,
Кюхельбекер эндэһээ бэшэдэг байһан
гээ.

Огторгой шэнгил нютагайм захагүй
тарлан.
Ороонод соогуур табан хушуугаа
бадарган,
Аймагтаа суута Ажалай олон
Баатарай
Алтан Ододой тамаржа ябахань
тодорнол.

Байгал дээрэмнай загаһашад—шииираг,
шэрүүн.
Байсаһаа бууһан һалхинаар тэмсэжэ
һуранхай.
«Эй, баргажан[1], долгиной нюрганда
эршэ оруул...»—
Эндэһээ эхилжэ энэ дууншни
таранхай.

Ехэ оронэймнай уужам карта дээрэ
Эрхиин шэнээн лэ минии Баргажан
нютаг...
Хараагүй газар ходоодоо һонин юм
гэдэг,
Кавказ тухайгаа, нүхэрни, намдаа
хөөрэ.

МОСКВА, сентябрь.

[1]баргажан—һалхин.

Уншагшадай конференци болобо

Бурят-Монголой мэдээжэ уран зохёолшо Жамсо Тумуновай зохёоһон «Нойрһоо һэриһэн тала» гэжэ романаар уншагшадай конференци Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэдэ һаяхан болобо.

Тус конференциие библиотекын директор нүхэр Мирошниченко нээбэ. Ж. Тумуновай творчество тухай элидхэлые республиканска партийна һургуулиин багша нүхэр Б. Бадараев хэбэ. Библиотекын уншагша нүхэр Зимина романай гол геройнуудай образууд тухайда хэлээ. Байгал шадархи партизанска тэмсэл ба баатарлиг партизануудай илалта тухайда педагогическа институдай студентка нүхэр Доржиева хэлэбэ. Бурят-монгол болон ород арадуудай хоорондохи хани барисаан тухай темын роман соо ямараар харуулагдаһан тухайда уншагша Балханова хэлэһэн байна.

«Жамсо Тумуновай творчестводо агуухэ ород литературын нүлөө тухай» асуудалаар студентка Крутовская хэлээ. Нүхэр Крутовскаягай хэлэһэн үгые конференцидэ хабаадагшад ехээр һонирхон шагнаба.

Конференцидэ хабаадагшад романай дутагдалнуудые мүн лэ тэмдэглэһэн байна. Пунсок, Федька болон бусадай образууд хүсэдөөр тайлбарилагдаагүй, Байгал шадархи партизанска хүдэлөөндэ эхэнэрнүүдэй эдэбхитэй хабаадалга харуулагдаагүй гэжэ тэмдэглэгдээ.

Д. Жарков.

Бюджедые эрхимээр дүүргэһэнэй түлөө

Энэ жэлэй гурбадахи кварталай бюджет эрхимээр дүүргэхын түлөө республикын городууд ба аймагуудай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагдаба. Мүрысөөндэ Мухаршэбэрэй, Кабанскын ба Хориин аймагууд налог суглуулгын, страховой түлэбэриин, нөөсэлгын кассын түлэбэриин, гүрэнэй доходуудай талаар мүнгэ элсүүлхэ кварталайнгаа даалгабари үлүүлэн дүүргэжэ, һайн амжалта туйлаба.

Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн Мухаршэбэрэй аймагта БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй ба профсоюзуудай областной Соведэй дамжуулгын Улаан туг, 5 мянган түхэриг шан үгтэбэ. Мүн Кабанскын ба Хориин аймагуудай финансова хүдэлмэрилэгшэдэй коллективүүдтэ 3—4 мянган түхэригэй 2-дохи ба 3-дахи шангууд үгтөө.

Дамжуулгын вымпилдэ хүртэбэ

Октябрьска һайндэрэй урда тээхи мүрысөөндэ мяханай комбинадай холодильна цехын 10 бригада түрүү һууриин түлөө тэмсэжэ байна. Тэдэнэй дундаһаа нүхэр Очировай комсомольско-залуушуулай бригада түрүү һуури эзэлжэ, комбинадай комсомольско эхин организациин комитедэй дамжуулгын вымпилдэ хүртэбэ.

Мүн ашаа тээгшэдэй бригада (бригадирынь нүхэр Самарин) даалгабаряа 250—260 процент дүүргэнэ.

Н. Святогор.

Худалдаа наймаа эмхидхэлгые эрид һайжаруулха

(Ажалшадай бэшэгүүд)

«Советскэ худалдаа наймаае саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоол советскэ худалдаа наймаае хүгжөөхэ хэрэгые горьтойгоор урагшань дабшуулха ба хүн зондо шухала хэрэгтэй товарнуудые город болон тосхон бүхэндэ таһалдалгүйгөөр худалдаха ябадалые ойрын 2—3 жэл соо хангаха зорилго табиба.

Шэнэ уялгануудые абана

Кударын аймпотребсоюз 1953 ондо Бурмонкоопсоюзай системэдэ түрүү һууринуудай нэгые эзэлжэ ябана. Эд бараанай эрьесын 9 һарын даалгабари эндэ 108,9 процент дүүргэгдэжэ, түсэбһөө гадуур 795 мянган түхэригэй эд товар хүдөөгэй ажалшадта наймаалагдаа. Тус аймпотребсоюзда түсэбөө дүүргэдэггүй нэгэшье сельпо үгы юм. Бага-Кударын (түрүүлэгшэнь нүхэр Краснова), Таширай (түрүүлэгшэнь нүхэр Климов) сельпонууд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Аймцентртэ һаяхан шэнэ закусочна нээгдээ. Шараголой ба Тамирай сельпонуудта дежурна хоёр магазин, хоёр овощехранилищи баригдаа. Хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгэ муу бэшээр ябуулагдана. Түсэбһөө гадуур 2691 центнер һүн, 90 мянган үндэгэн гүрэндэ тушаагдаа.

Аймпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарнагүй. Мүнөө тэдэнэр эд бараанай эрьесын жэлэй түсэбые, мяха бэлэдхэхэ түсэбөө Конституциин үдэр — декабриин 5 хүрэтэр дүүргэхэ, ноябриин 7-ной һайндэр болотор хоёр шэнэ магазин, чайна нээхэ гэһэн шэнэ уялганууды абаад хүдэлмэрилжэ байна. Магазинуудай продавецууд колхозуудай малай гүүртэнүүдтэхи малшадые нүүдэл наймаагаар таһалгаряагүйгөөр хангахын түлөө тэмсэжэ байна.

К. Данилов.

Худалдаа наймаанай сетиие үргэдхэнэ

Мухаршэбэрэй аймагай худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд парти ба правительствын анхарал оролдолгодо харюу болгон, советскэ худалдаа наймаанай хүдэлмэриие улам һайжаруулхын түлөө тэмсэнэ.

Сельпонуудай коллективүүд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абажа, худалдаа наймаанай сетиие үргэдхэжэ байна. Хонхолойн МТС-эй дэргэдэ шэнэ ларёк, Суулгын МТС-тэ нэгэ закусочна нээгдэхэнь.

Колхознигуудта ба МТС-үүдэй механизаторнуудта наймаалагдаха ургамалай болон сагаан тоһонууд, консервэ, кондитерскэ зүйлнүүд аймпотребсоюзай базада ехээр асарагдаба. Тиихэдэ, колхозуудта худалдагдаха авторезинэ, тоног зэмсэг ба барилгын бусад материалнууд асарагдаа. Эдэ бүхы эд товарнууд һайндэр болотор наймаалагдаха. Олохон магазинуудай продавецүүд колхозуудай холын гүүртэнүүдтэхи малшадта һайндэрэй урда тээ нүүдэл наймаа абаашахаар бэлдэжэ байна.

Ц. Намдаков.

Хэрэгтэй эд бараан үгы байна

Манай редакцида ороһон бэшэгүүдые хараад үзэхэдэ, илангаяа республикын хүдөө нютагуудта худалдаа наймаан муугаар эмхидхэгдээд байна.

Хориин аймагһаа нүхэр **Рыгзеновагай** мэдээсэһэнэй ёһоор, Арын сельпо Хасууртай, Тэгдэ, Бэлшэр, Ойбонто ба бусад тосхонуудай ажалшадые эд бараагаар ба эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангаха уялгатай юм. Эдэ тосхонуудта нилээд олон колхознигууд ба Курбын леспромхозой хүдэлмэришэд, албахаагшад ажаһуудаг. Теэд тус сельпогой магазинуудта ажалшадта шухала хэрэгтэй зүйлнүүд тон хомор байдаг. Ойбонто ба Тэгдэ тосхонуудай магазинуудта ситец, оёмол хубсаһан худалдаанда огто гаргагданагүй. Мүн элдэб сортын папирос, махорко болоод эдеэ хоолой зүйлнүүд тон хомор. Гадна, Тэгдэ тосхондохи магазин октябрь һара соо ходо хаалтатай байгаа.

Тэрэшэлэн Бэлшэр тосхондохи магазинай продавец Дарижапова хүдэлмэриин сагые сахидаггүй, магазинаа хаагаад лэ ябашадаг заншалтай юм. Сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Дубинин колхознигуудта хэрэгтэй эд бараа магазинуудта асаржа наймаалха, арад зондо юунэй хэрэгтэй байһаниие тодорхойлхо, магазинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа һаналаа табинагүй.

— Манай нютагта худалдаа наймаан муугаар эмхидхэгдэнхэй, — гэжэ Закаменай аймагһаа нүхэр **Федоров** бэшэнэ. Бур-Цакирай зарим магазинууд муугаар хүдэлмэрилнэ, ажалшадые эд бараагаар ба эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хүсэд ханганагүй. Модонхүл тосхондохи магазин энэ оной гурбадахи кварталда һараһаа үлүүтэй хаалгатай байгаа. Мүн Хуурай-Цакир тосхоной магазин һара шахуу хаалтатай байна. Тус сельпогой магазинуудта эд бараанай ассортимент ехэ үсөөн байдаг дээрэһээ, хэрэгтэй юумэеэ олохын аргагүй юм. Гадна, дабһа, сай, мылэ керосин гэхэ мэтые худалдаанда таһалдуулжа гаргана. Жэшээлхэдэ, Дархинта тосхоной магазинда хахад һара соо дабһа, керосин үгы байгаа.

Тус сельпо эд бараанай эрьесын түсэбые һара бүри дүүргэнэгүй. Энэ оной 9 һарын түсэб оройдоо 87 процент дүүргэгдэнхэй. Сельпогой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыренов) магазинуудай хүдэлмэри тухай һонирхоdoггүй, тэдэнэй дутагдалнуудые тэсэжэ байдаг. Сельпогой хүтэлбэрилэгшэд пайщигуудай урда тоосоногүй, тэдэнэй эрилтые хараадаа абанагүй. Мүн тэдэнэр колхозуудта нүүдэл худалдаа наймаа огто эмхидхэнэгүй. Тиимэһээ малажалай 20 гаран фермэ ба гүүртэнүүдэй ажалшад шухала хэрэглэлэй зүйлнүүдые абахын тула 10—15 километрын газарта байһан магазинда ошохо баатай болоно. Гадна, тус сельподо нинтын зөөриие хулгайда ба үридэ оруулһан баримтанууд үзэгдэнэ.

— Түнхэнэй аймпотребсоюзай Кырен тосхондохи магазинуудта эд бараан ба эдеэ хоолой зүйлнүүд худалдаанда ехэ хомор байна, — гэжэ манай селькор Петров хэлэнэ. Сельпогой хүдэлмэриие шэнэ эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, шэнэдхэн табиха хэрэгтэ тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Лихачев һаналаа табинагүй. Эндэхи магазинуудта дотор хубсаһа, валенка, үбэлэй хубсаһан оройдоо асарагданагүй. Мүн кондитерска зүйлнүүд таһалдуулжа худалдаанда гаргагдана. Илангаяа ажахын хэрэгсэлэй зүйлнүүд, жэшээнь, үүдэ дулаалха һэеы, фанерэ гэхэ мэтэ оройдоо худалдагданагүй.

Үбэл болохоёо байхада, зунай тапочка асарна

Зэдын аймпотребсоюзай Үшөөтэйн сельпогой хүтэлбэрилэгшэд аймпотребсоюзай складһаа эд бараа саг соонь асардаггүй, асархадаашье зоной хэрэглэмжые харадаггүй юм. Үбэлэй сагай дүтэлжэ байгаа мүнөө үедэ дулаан хубсаһа асархын орондо, зунай үедэ үмдэхэ тапочканууд болон ботинкануудые асарһан байха юм. Мүнөө сельпогой магазинуудта оёмол ба хүүгэдэй үмдэхэ хубсаһан оройдоо үгы байһаар. Мүн эндэ кондитерска зүйлнүүд, ажахын хэрэгсэлэй товарнууд хаа яа асарагдана, мебель худалдаанда огто байнагүй. Сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Базаров, завторг нүхэр Доржиев өөһэдынгөө уялгада хойрогоор хандана гэжэ селькор **Доржиев** бэшэнэ.

Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Хэжэнгын сомоной «Манай ажал» колхозой дэргэдэхи магазин колхознигуудай эрилтые хангажа шаданагүй гэжэ нүхэр **Б. Дандаров** мэдээсэнэ. Тус магазинда хүн зондо хэрэгтэй үргэн хэрэглэлэй эд бараан саг соогоо асарагданагүй. Магазинай продавец Б. Бадуевай эд бараа асарха гэхэдэнь, таряанажалай бригадын бригадир Даржаев мори унаа үгэдэггүй юм. Теэд иимэ шалтаг урдаа баряад, продавец Бадуев һанаа амар һуудаг. Тиимэһээ тус колхозой ажалшад шухала хэрэгтэй эд бараа болон эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдажа абаха аргагүйдэнэ.

Бичура тосхоной дежурна магазинай хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг тухай нүхэр **Жалсанов** бэшэнэ. Энэ магазинай продавец Павлов өөрынгөө уялгые муугаар дүүргэнэ, худалдан абагшадта шэрүүнээр хандана, худалдаа наймаанай гурим эбдэнэ. Өөһэдынгөө түрэл ба танил хүнүүдтэ ээлжээгүйгөөр эд бараа табидаг юм. Гадна, продавец Павлов хүдэлмэриин саг сахидаггүй, магазинаа дуратай сагтаа хаажа ябашадаг.

Нижне-Ангарскын рыбкоопой магазин Заимка тосхондо бии юм. Манай редакцида нүхэр **Даниловай** мэдээсэһэнэй ёһоор, магазиниие даагша Ключерев эд бараанай эрьесын түсэб һара бүри дүүргэнэгүй. Нүхэр Ключерев магазинаа дуратай сагтаа хаажархёод, инишэ тиишээ ябашадаг юм. Продавец Ключерев магазинда асарагдаһан һайн эд бараа худалдаанда гаргангүй, өөрынгөө танил хүнүүдтэ хубаажа үгэдэг байна. Жэшээлхэдэ, эрэшүүлэй костюм, хромово сабхи ба бусад эд бараа өөрынгөө танилнуудта хубаажа үгөө юм.

Редакцида ороһон эдэ ба бусад бэшэгүүд зарим нютагуудта худалдаа наймаа эмхидхэлгэдэ ехэ дутагдалнууд бии байһаниие элирүүлнэ. Эдэ дутагдалнуудые эрид шууд усадхажа, хүдөөгэй зондо хэрэгтэй эд бараа абаашажа худалдаха гээшэ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй нангин уялга мүн.

Германо-советскэ хани барисаанай һара

БЕРЛИН, ноябриин 1. (ТАСС). Германо-советскэ хани барисаанай заншал болоһон һара мүнөөдэр ГДР-дэ эхилбэ. Һарын эхилхын урда тээ германо-советскэ хани барисаанай общество бүхы орон дотор бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэһэн байна.

ГДР-эй ажалшад һарада хабаадахын тула Советскэ Союзһаа ерэһэн айлшадые халуунаар угтан абаба.

Республикын предприятинууд дээрэ советскэ арадай түлөөлэгшэдтэй уулзалганууд боложо байна. 1953 оной октябриин 30-да Советскэ эрдэмтэдэй делегациин гэшүүн профессор Шухардин СССР-тэ ашагта малтамалай хэрэгэй хүгжэлтэ тухай Фрейбург городой горно академиин студентнүүдэй ба багшанарай үмэнэ элидхэл хэбэ. Советскэ залуушуулай түлөөлэгшэд Цвикаудахи немецкэ залуу горнягуудтай, мүн «Карл Либкнехт» гэжэ берлинскэ заводой хүдэлмэришэдтэй уулзаба, энэнь үнэн зүрхэнэй хани барисаанай оршон байдалда үнгэрөө.

Германо-советскэ хани барисаанай һарын эхилэлгэдэ зорюулагдаһан баярай вечернүүд республикын хэдэн олон городуудта болобо.

Ноябриин 1-нэй үдэшэ берлинскэ Фридрихштадтпаластада германо-советскэ хани барисаанай һарын баярай нээлгэ болобо. Обществын түрүүлэгшэ Ехэ Берлинэй обер-бургомистр Фридрих Эберт үгэ хэлэбэ.

БЕРЛИН, ноябриин 1. (ТАСС). Германо-советскэ хани барисаанай һарада хабаадахын тула Свешниковэй хоор мүнөөдэр Берлин ерээ.

Германо-советскэ хани барисаанай һарын нээлгэдэ зорюулагдаһан митинг Берлиндэ болоо

БЕРЛИН, ноябриин 2. (ТАСС). Германо-советскэ хани барисаанай һарын нээлгэдэ зорюулагдаһан ехэ митинг үсэгэлдэр Берлиндэ «Фридрихштадтпаласта» гэжэ байра соо болобо.

Митинг дээрэ Германска Демократическа Республикын арадай палатын түрүүлэгшэ Иоганнес Дикман, ГДР-эй премьер-министр Отто Гротеволь, правительствын гэшүүд, СЕПГ-гэй ЦК-гэй секретарьнууд ба политбюрогой гэшүүд, СССР-һээ Германска Демократическа Республикада байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ посол В. С. Семенов, германо-советскэ хани барисаанай обществын уряалаар ГДР-дэ ерэһэн культурын советскэ ажал-ябуулагшадай делегациин хүтэлбэрилэгшэ, СССР-эй Наукануудай академиин вице-президент академик И. Бардин, ГДР-эй правительствын дэргэдэ байхаар түлөөлэгдэһэн посольствонуудай ба дипломатическа миссинүүдэй толгойлогшонор, мүн партинуудай ба олониитын организацинуудай түлөөлэгшэд, городой предприятинуудай түрүүшүүл байлсаба.

ГДР-эй арадай палатын түрүүлэгшэ Иоганнес Дикман митинг нээбэ.

Германо-советскэ хани барисаанай обществын түрүүлэгшэ Ехэ Берлинэй обер-бургомистр Фридрих Эберт һарын нээлгэдэ зорюулагдаһан элидхэл хэбэ. Академик И. Бардин митинг дээрэ тэрэшэлэн богони үгэ хэлээ.

Митингын һүүлээр ехэ концерт болобо.

Польско-советскэ хани барисаанай һара

ВАРШАВА, ноябриин 2. (ТАСС). Польско-советскэ хани барисаа бэхижүүлгын һара Польско Арадай Республикада амжалтатайгаар үнгэржэ байна. Коммунизм байгуулгада Советскэ Союзай арадуудай түйлаһан амжалтануудта зорюулагдаһан лекцинүүд, хөөрэлдөөнүүд, элидхэлнүүд, выставкэнүүд хаа хаанагүй эмхидхэгдэнэ.

Польско-советскэ хани барисаанай обществын зэргэдэ гэшүүд олоороо орожо байна. Жэшээлхэдэ, октябриин 20 үдэрэй турша дотор Познаньска воеводстводо 65 мянган хүн обществын гэшүүд болобо.

Советскэ хүнүүдэй ажабайдал ба түйлалтануудые угаа ехээр һонирхохо зуураа, Польшын ажалшад ород хэлэ шудалхые оролдоно.

Ород хэлэ шудалха 20 мянга гаран курса 1946 онһоо эхилээд мүнөө хүрэтэр тус орон дотор байгуулагдаба.

Румынида Октябриин урда тээхи мүрысөөн дэлгэрнэ

БУХАРЕСТ, ноябриин 2. (ТАСС). Румыниин ажалшад Агуухэ Октябриин 36-дахи жэлэй ойе ажалай амжалтануудаар угтажа байна. Олохон предприятинуудай коллективүүд жэлэй даалгабаринуудые дүүргэээ. Нефтянигууд түсэбһөө гадуур олон зуун тонно нефть абаба. Олохон предприятинуудай металлургнууд ба машина бүтээгшэд ерэхэ жэлэй түсэбөөр хүдэлмэрилнэ.

Георгиу Дежей нэрэмжэтэ бэлэн хубсаһанай Бухарестскэ фабрикын коллектив хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй дунда мүрысөө толгойлно, тус коллектив ноябриин хоёрдохи хахадай тоодо оруулан хүдэлмэрилнэ. Тимишоара городой Мартын 6-най нэрэмжэтэ сэмбын фабрикын коллектив түсэбһөө гадуур эрхим шанарай 13 мянган метр бүд гаргаба.

Агуухэ Октябриин хүндэлэлдэ

ВАРШАВА, ноябриин 2. (ТАСС). Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, Польско Арадай Республикын металлургнууд ба текстильщигүүд, горнягууд ба машина бүтээгшэд түсэбһөө гадуур олон мянган тонно нүүрһэ ба металл, зуугаад мянган метр бүд, шэнэ машинанууд, түхеэрэлгэ орондоо үгэнэ.

Металлургическа промышленностиин 70 мянга шахуу хүдэлмэришэд мүрысөөндэ хабаадана. Агуухэ Октябриин хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлэн, «Баторий» гэжэ металлургическа заводой коллектив түсэбһөө гадуур 890 гаран тонно булад гаргаба. «Пакуй» ба «Бобрек» заводуудай металлургнууд орондоо түсэбһөө гадуур 3000 гаран тонно шэрэм үгөө.

Ороной 150 мянга гаран текстильщигүүд Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ хабаадана. Тэдэнэр октябриин эсэс хүрэтэр түсэбһөө гадуур 2300 мянган метр бүд гаргаба.

Эрнст Тельман тухай фильм

БЕРЛИН, октябриин 30. (ТАСС). АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, «ДЕФА» гэжэ Германска Демократическа Республикын киностуди «Эрнст Тельман» гэжэ кинофильмын нэгэдэхи хубиие байгуулха хүдэлмэри дүүргэжэ байна. Фильм хадаа немецкэ хүдэлмэришэн ангиин хэрэгэй түлөө элитэ ехэ тэмсэлшын ажабайдал ба ажал-ябуулгые харуулна.

Немецкэ сүлөөтэ залуушуулай союзай хандалга

БЕРЛИН, октябриин 30. (ТАСС). Немецкэ сүлөөтэ залуушуулай Союзай Центральна Совет хандалга толилоо. Ерэхэ жэлэй июнь һарада болохо залуушуулай ниитэгерманска хоёрдохи слёдто хандаха, Аденауэрэй сэрэгэй политикада эсэргүү, дэлхэйн шэнэ дай бэлэдхэлгэдэ ба тухиралгада эсэргүү тэмсэхэ гэһэн дура хүсэлөө харуулха гэжэ Германиин залуушуулые уряална.

Аденауэрэй правительствода эсэргүү тэмсэлтэнэй дэлхэйн шэнэ дайнай аюулда эсэргүү тэмсэл, танай өөһэдынтнай ажабайдалай түлөө тэмсэл мүн байһые хэзээдэшье бү мартагты гэжэ хандалга соонь хэлэгдэнэ.

США-гэй ба Пакистанай хоорондо сэрэгэй союз баталхаяа байһан тухай „Нью-Йорк Таймс“ газетэ бэшэнэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 2. (ТАСС). Пакистанай генерал-губернатор Гулям Мохаммед гэгшын ноябриин 12-то президент Эйзенхауэртэй уулзахын тула Вашингтон ошоһоной һүүлээр, сэрэгэй союз баталха тухай тусхай хэлсээн Холбоото Штадуудай ба Пакистанай хоорондо хэгдэжэ эхилхэ юм гэжэ Карачидахи «Нью-Йорк Таймс» газетын корреспондент Каллахан баталан хэлэнэ. Эйзенхауэртэй уулзаһанай һүүлээр генерал-губернатор хадаа сентябриин эсэстэ Холбоото Штадуудта ерээд, мүнөө американска сэрэгэй базануудаар ябажа байгаа Пакистанска армиин главнокомандалагша генерал Мохаммед Айюб-Хантай хөөрэлдэхэ байна.

Уласхоорондын шэнжэлэл

СССР-тэй хани барисаанай һаранууд

Советскэ Союзтай хани барисаанай заншал болоһон һаранууд жэл бүри арадай демократиин оронуудта эмхидхэгдэнэ. Һаяхан Болгарида ба Албанида иимэ һаранууд үнгэргэгдэбэ. Мүнөө тэдэнэр Польшодо ба Румынида боложо байна. Ноябриин 7-до, Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойн үдэртэ чехословацко-советскэ хани барисаанай һара эхилхэнь.

Арадай-демократическа оронуудай ажалшад советскэ арадтай хани барисаата холбоо ба хани харилсаагаа бэхижүүлхэ ябадалые өөрынгөө зол жаргалта ерээдүйн бата найдабари мүн гэжэ харана. «СССР-тэй эбдэршэгүй хани барисаан,—гэжэ польско «Трибуна люду» газетэ бэшэнэ, — манай ороной хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ, агуухэ социалистическэ байгуулалтын хэрэгтэ юһэн жэлэй турша дотор түйлагдаһан амжалтануудай хүсэн түгэлдэр үндэһэ һууринь болоһоор байна». Социализмһаа коммунизмда шата дамжан оролгын агуухэ программые бэелүүлхэ талаар Советскэ Союзай айхабтар ехэ түйлалтанууд арадай демократиин оронуудтахи манай хани нүхэдтэ зоригжуулагша жэшээ болоно, тиихэдэ советскэ һайн һанаата туһаламжа арадай ажахын түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ, социализмын замаар түргэнөөр дабшаха арга боломжо тэдээндэ үгэнэ.

Арадай демократическа оронуудта арадай ажахые хүгжөөхэ гурэнэй түсэбүүдые энэ оной гурбадахи кварталда амжалтатайгаар дүүргэһэн тухай мэдээсэлнүүд һая тунхаглагдаа. Эдэ мэдээсэлнүүд дотор тэдэ оронуудай экономикын хэлбэришэгүй дэбжэлтэ тухай гэршэлнэ. Польша, Чехословаки, Венгри, Румыни, Болгари болон Албанида промышленна үйлэдбэрилгын нилээд ехэ ургалта, хүдөө ажахын саашанхи хүгжэлтэ, арадай ажабайдалай материальна болон культурна хэмжээнэй юрэнхы дээшэлэлтэ тэмдэглэгдэнэ.

Хани барисаанай һарануудые үнгэргэхэ зуураа, арадай демократиин оронуудай ажалшад продукци ехээр үйлэдбэрилэн гаргахын түлөө, тэрэнэй шанарые һайжаруулхын түлөө онсо ехэ эдэбхитэйгээр тэмсэнэ. Тиихэ зуура үйлэдбэриин советскэ новаторнуудай ажалай түрүү методууд улам үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Польшын предприятинуудта олон арбаад мянган ажалшад Жандарова ба Агафонова, Корабельникова ба Чуткэх гэгшэдэй арга методуудээр хүдэлмэрилнэ. «Советскэ наука болон техникые хэрэглэн, ажалшадай ажана һайн байдалда зорюулан юумэ ехээр химда сэнтэйгээр ба һайн шанартайгаар үйлэдбэрилэн гаргахабди» гэһэн лозунг доро Румынида «Советскэ техникын үдэрнүүд» эхилбэ.

Польско ба румынска предприятинуудта советскэ новаторнууд нютагай хүдэлмэришэдтэй, инженернүүд болон технигүүдтэй уулзана. Уулзалгын үедэ советскэ хүнүүд өөһэдынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэлые гадаадын нүхэдтөө дамжуулан үгэнэ. Советскэ культурын ажал-ябуулагшад СССР-тэ наука ба техникын түйлалтанууд тухай лекци болон элидхэлнүүдые уншана. Олон хүнүүдэй суглараһан Варшавын ба Софиин театрнууд соо советскэ артистнууд амжалтатайгаар наадана, олон зуугаад мянган ажалшад кинотеатрнуудта орожо, советскэ фильмнүүдые харана. Илаһан социализмын ороной агуухэ түйлалтанууд тухай хэлэһэн олон выставкэнүүд хаа хаанагүй эмхидхэгдэнхэй.

Арадай демократиин оронуудта ород ба советскэ литература ехээр алдаршанхай юм, тэдэнэр олон тиражтайгаар хэблэгдэнэ, тэрээниие олон хүнүүд уншана. В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай номуудай тиражууд жэл бүри олошорно. Советскэ номуудые ород хэлэн дээрэнь уншахын тулада, Польшын, Болгариин, Румыниин ба арадай демократическа бусад оронуудай ажалшад ород хэлэ шудална. Ород хэлэ шудалха талаар арадай 11 мянган курсанууд мүнөө жэлдэ хүдэлмэрилнэ, тэдээндэ 200 мянган хүнүүд һуралсана.

Советскэ Союзтай хани барисаанай обществонууд хүн зоной дунда үрэ ехэтэй хүдэлмэри ябуулна. Обществонуудай гэшүүдынь саг үргэлжэ олошорно, энэ хадаа ахадүү советскэ арадай ажабайдалые ажалшадай айхабтар ехээр һонирходог тухай гэршэлнэ. Варшавада, һарын түрүүшын хоёр неделиин турша дотор польско-советскэ хани барисаанай обществодо 100 мянган шэнэ гэшүүд, Сталиногрудска воеводстводо—40 мянган гэшүүд оробо. Болгарида, хани барисаанай һарын турша дотор болгаро-советскэ обществонуудай Союзай 18 шэнэ организацинууд байгуулагдаа.

Бүгэдэниитын эб найрамдалые сахиха ба батадхаха гэһэн хубилашагүй принциптэй Советскэ Союзай гадаадын политикые алдаршуулалга хадаа хани барисаанай һарануудай программада шухала һуури эзэлнэ. Арадай демократиин оронуудай ажалшад СССР-эй эб найрамдалда дуратай энэ политикые дэмжэнэ, эб найрамдалай түлөө, уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ.

Хани барисаанай һарануудай үдэрнүүдтэ советскэ сэрэгэй корабльнуудай отрядууд Польшын, Румыниин ба Болгариин далайн портнуудта ерээд бусаһан байна. Эдэ оронуудай ажалшад алдар солото советскэ морягуудые, мүн тэдэнэрээр дамжуулан бүхы советскэ арадые баяртайгаар амаршалба.

Мүнөө Агуухэ Октябриин урда тээ, арадай демократическа оронуудай предприятинуудта үйлэдбэриингөө түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө патриотическа мүрысөөн шэнэ хүсөөр дэлгэрбэ. Эрэгтэй ба эмэгтэй олон мянгаад хүдэлмэришэд ажалай вахтада жагсана, алдарта Октябриин ойн урда тээ түсэбһөө гадуур продукци бүтээн гаргаха гэһэн уялгануудые абана. Эбдэршэгүй хани барисаан ба Советскэ Союзда хэтэ мүнхын баяр баясхалан ажалай энэ дэбжэлтэдэ дахин дахин харагдана.

Турци—США-гэй сэрэгэй база

Американо-греческэ сэрэгэй һаяын хэлсээе шэнжэлэн гадаадын оронуудай хэблэл хадаа иимэ хэлсээн һаяар Турцитай баталагдаха юм гэжэ этигэлтэйгээр бэшэнэ. Энэнь гайхалтай бэшэ юм, ушарынь американо-турецкэ мүнөөнэй харилсаанууд сэрэгэй тусхай хэлсээе хэрэглэжэ шадахагүй. Бодото дээрээ Холбоото Штадууд Турциие сэрэгэй база ба американска монополинуудай баяжаха үндэһэ һуури болгон хэрэглэһээр үни болоо.

Американецуудай шэнээр бариһан далайн сэрэгэй томо базые турецкэ засагаархидта «дамжуулан» үгэлгын баяр ёһолол Искандерунда һая болобо. Гэбэшье, туругуудта «туһаламжа үзүүлхын» тулада американска сэрэгэй частьнууд энэ база дээрэ байлгагдаха юм гэжэ США үгэ алдаһан байгаа. Тиимэ объектнүүд нэн түрүүн Холбоото Штадуудай тулада баригдана гэжэ энэ гэршэлнэ.

Хойто-атлантическа агрессивнэ блогто Турциин татагдан оруулагдаһан сагһаа хойшо, американска дайшад энэ орондо өөһэдынгөө ябуулгые нилээд эдэбхитэй болгобо. Һүүлшын жэл хахадай турша дотор Турциин элдэб районуудта, жэшээлхэдэ, Диарбекиртэ, Аданда, Коньедо сэрэгэй шэнэ аэродромууд байгуулагдаа. Далайн сэрэгэй хэдэ хэдэн базанууд шэнэдхэн байгуулагдаа, шэнээр баригдаа. Американска генералнууд ба адмиралнуудай хүтэлбэри доро сэрэгэй олон маневрнууд үнгэргэгдэбэ. Американска «советнигүүдэй» ба элдэб янзын «мэргэжэлтэдэй» тоо саг үргэлжэ олошорно. Тэдэниие хангаха ябадалда турецкэ бюджедһээ угаа ехэ мүнгэ гаргашалагдана.

Американска сэрэгэй миссинүүд хойно хойноһоо Турци руу ерэжэ, турецкэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые һэшхэлгүйгөөр хинана, мүн өөһэдынгөө агрессивнэ түсэбүүдтэй вохилдуулан тэдэниие шэнэдхэн байгуулна. «Джумхириет» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Хойто-атлантическа блогой командованида мэдэлтэй агаарай тактическа 6-дахи армиин штаб Измиртэ байгуулагдана.

США-тэй оборонын министрын орлогшо Кайс энэ оной сентябрьда Турци ерээд бусаба. Турецкэ хэблэлэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, тэрэ хадаа сэрэгэй барилгые саашадань үргэдхэхэ түсэбүүдые Анкарада тайлбарилһан байна. Эскандерун-Адана-Диарбекир гэжэ городуудай гурбалжан райондо хойто-атлантическа блогой база байгуулхаар түсэблэгдэнэ.

Турецкэ экономико сэрэгэй байдалда улам ехээр оруулагдана. «Туһаламжа» үзүүлһэн хэбэртэйгээр США-гэй һомолһон мүнгэн зөөритэй хамта сэрэгэй хэрэглэмжэдэ бүхы гаргашанууд энэ жэлдэ 1800 миллион турецкэ лир болоно, тиихэдэ бюджедэй гаргашын хубинь мнил 2127 миллион гаран лир болоно. Иимэ оршон байдалда гражданска үйлэдбэри ба ажалшадай социальна культурна хэрэглэмжэ огто мартагдана.

Сэрэгэй бэлэдхэлэй политика арад үргэн олониитын үгырэн хоорологые түргэдхэнэ. Орон дотор хүдэлмэригүйдэлгэ саг үргэлжэ ургана, олон мянгаад үлэсхэлэн хүнүүд зүһэм хилээмэ бэдэрэн городууд болон тосхонуудаар тэнэжэ ябана. Һүүлшын 3 жэлэй турша дотор эдеэ хоолой товарнуудай сэн 45—100 процентээр, медикаментнүүдэй сэн 3 дахин ургаба гэжэ «Агшам» газетэ тэмдэглэнэ. Американска эд товараар турецкэ рыногэй дүүргэгдэһэн ушарһаа эсэгэ ороной предприятинууд, илангаяа бүд нэхэлгын фабриканууд США-гэй худалдаа наймаанай дискриминационно политика болбол турецкэ гадаадын худалдаа наймаае уналтада оруулаа. Энэ жэлэй 8 һарын турша дотор Турциин гадаадын худалдаа наймаанай дефицит 250 миллион турецкэ лир болобо.

Һаяшат турецкэ правительство Турцидахи гадаадын капиталые үргэдхэхэ гэһэн хуули зохёогоо. США-гэй гадаадын экономическа политикын асуудалнуудые эрхилһэн түрүүлэгшэ Рэндолл гэгшээр толгойлогдоһон американска экономическа делегаци энээнэй урда тээ Анкара руу ерэһэн байна.

Тиимэ болохолоороо США-гэй зонхилхы нюурнууд Турциие өөрынгөө сэрэгэй плацдарм болгоно, мүн энэ орониие экономическа талаар улам ехээр богоолшолно.

Хойто-атлантическа блок соохи өөрынгөө ахалагша партнёрой эрилтэнүүдые турецкэ правительствын амарханаар зүбшөөбэшье һаань, Турциин арад американска бузар богоолшолготой эбсэжэ шадахагүй байна. Орон дотор полицейскэ терророй ба мүрдэлгын хэгдэжэ байбашье һаань, эб найрамдалай түлөө, Турциин эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэл улам үргэдэнэ.

Нэгэдэлэй ба нигтаран жагсалгын конференци

Хэдэн үдэрэй турша дотор Венэдэ хүдөө ба ой модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй уласхоорондын конференци болобо. Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин үйлэдбэрилгын таһаг энэ конференциие зарлаба. 60 оронуудһаа профсоюзна ба таряашадай 146 организацинуудай түлөөлэгшэд, тэрээнэй хүдэлмэридэ хабаадана, тиихэдэ олохон делегадууд ВФП-дэ ородоггүй организацинуудые түлөөлһэн байна.

Хүдөөгэй ба ой модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ажабайдалтай, мүн тэдэнэй өөһэдын экономическа болон социальна эрилтэнүүдэй түлөө тэмсэлтэй холбоотой асуудалнуудые конференцидэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэбэ. Капиталистическэ оронуудта энэ мэргэжэлэй ажалшад эгээн ехээр дарлагдана гэжэ зүблөөнэй үедэ тодорхойлогдоо. Колониальна болон хахад колониальна оронуудай таряашадай ажабайдал илангаяа хүндэ байна.

Тэндэ зэрлиг дарлалта, расова доромжолго хэгдэнэ.

Уругвайн, Чилиин, Эквадорой, Венесуэлын, Цейлоной, Урда Африкын ба бусад олон оронуудай түлөөлэгшэд газар эдлэгшэ томо баяшуул, мүн гадаадын монополинууд таряашадые ба хүдөө ажахын хүдэлмэришэдые экономическа ба политическэ богоолшолгын байдалда яажа барижа байһан тухай гэршэлһэн олон баримтануудые конференци дээрэ харуулба. Эквадорто, жэшээлхэдэ, 240 магнадуудай гарта бүхы газарынь байдаг. Кенидэ эрхим газарай 50 процентнь английска монополинуудта хамаатай юм, мүн африканска 5,5 миллион таряашад газаргүй байна. Боливида таряашадай 95 процентнь газаргүй, Коста-Рикэдэ хахалагдадаг газарай гол хубинь американска монополистнуудай гарта байна. Хүдөөгэй ажалшад үгытэй ядуу, харанхы мунхаг, үбшэн зоболонто айхабтар хүндэ байдалда ажаһууна.

Хүндэ условинууд болон полицейскэ галзуу хашалта мүшхэлтын хэгдэжэ байбашье, таряашад өөһэдынгөө эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлые зогсооногүй. Эрхэ сүлөөтэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө капиталистическэ эзэмдэлтэдэ эсэргүү прогрессивнэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнтэй энэ тэмсэлынь холбоотой байна. Хүдөөгэй ба ой модоной ажахын уласхоорондын нэгэдэлые тойроод, нэгэдэл ба ниттаралаа улам ехээр бэхижүүлхэ шухала тэжэ конференциин түлөөлэгшэд зааба.

Конференцидэ бэлэдхэлэй хэгдэжэ байһан үедэ, таряашадай профсоюзуудай 10 организацинууд уласхоорондын энэ нэгэдэлдэ ороһониинь илангаяа һайшаалтай байна, ушар иимэһээ ниитын интересүүдэй түлөө тэмсэлдэ нэгэдэхэ ба нигтаран жагсаха хэрэгтэ өөһэдынгөө хамаатай байһаниие харуулба. Элдэб олон оронуудай таряашадай бусад олон организацинууд энэ замда жагсахань лабтай.

Д. Бочаров.

Итальянска парламентда

РИМ, октябриин 31. (ТАСС). Хүдөө ажахын, промышленностиин ба худалдаа наймаанай, гадаадын худалдаа наймаанай министерствонуудэй бюджедүүдэй проектые Италиин депутадуудай палатада зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлөө.

Коммунист Монтанари хадаа өөһэдынгөө эзэдэй аашануудһаа […] бурин дулдыданги хүдөө ажахын хүдэлмэришэдтэ ажалай үнэн […] хэлсээ баталха гэжэ правительствые уряалба.

Социалист Тонетти гадаадын худалдаа наймаанай талаар правительствын зүгһөө арадай демократиин оронууд тушаа ябуулдаг […] ромжолгын политикые шүүмжэлбэ.

Текстильнэ промышленностиин ажалшадай Итальянска федерациин генеральна секретарь коммунист Ноче хадаа ажалша олониитын худалдан абаха шадабариие ехэ […] хэхэ, Советскэ Союзтай ба арадай демократиин оронуудтай худалдаа наймаа үргэдхэхэ аргаар лэ текстильнэ промышленностиин кризис шиидхэгдэжэ болохо юм гэжэ […] дүүлбэ.

Коммунист Аликата хадаа Калабрида болоһон үер тухай тог[…] хэлэбэ.

1951 ондо үер боложо, тэрээнһээ хойшодоо болгоомжолхо байһан болобошье, правительство уһанай хаалтануудые бариха ба бэхижүүлхэ ябадалда тон бага мүнгэ һом[…] лоо. Аша туһагүй гаргашануудые зогсоохо, энэ проблемые бүрин шиидхэхэ зорилгоор олон жэлэй финансова түсэб зохёохые коммунистнууд эринэ гэжэ Аликата хэлэбэ.

РИМ, октябриин 30. (ТАСС). Ажалай ба социальна хангалгын министерствын бюджедэй проектые сенадта зүбшэн хэлсэжэ дүүргэбэ. Ажалай министерство бодото дээрээ «эзэдэй мэдэлдэ ороһон» албан хойрог орган болоно гэжэ ажалай Итальянска бүгэдэниитын конфедерациин секретарь коммунист Битосси мэдүүлбэ. Ажалай министерство өөрынгөө эгээн юрын уялга дүүр[…] гэнэгүй, хууляар тогтоогдоһон социальна страхованиин ба социальна хангалгын талаар хэмжээнүүдые өөһэдынгөө предприятинууд дээрэ эзэдэй бэелүүлхэ ябадалые ажа[…] лан харанагүй гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Тэрээнһээ гадна, ажалай арсал[…] даанудые болюулха ба ажалшадай интересүүдые хамгаалха ябадал ажалай министерствын зорилго бо[…] лоно.

Ажалай ба социальна хангалгын министр Рубиначчи гэгшын хар[…] үгэ хэлэһэнэй һүүлээр, энэ министерствын бюджет олонхи голосоор абтаһан байна.

Тэрээнһээ гадна, хүдэлмэришэд пенсионернүүдтэ түлөөһэгүй медицинскэ туһаламжа үзүүлхыень правительствые уялгалһан, сенаторнууд-коммунистнууд ба социалистнуудай оруулһан резолюци һайшаагдаба.

Кенидэ колонизаторнуудай террор хэнэ

ЛОНДОН, октябриин […] (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр Кенидэ мүрдэн хюдалгын ээлжээтэ операциин […] дэхэдэ, английска сэрэгүүд нютагай 36 хүниие алаба.

«Дейли Уоркер» газетэ Кениин арадта эсэргүү колониальна засаг гаархидай хэжэ байгаа терророй кампаниие элирүүлһэн материалнуудые толилбо. «Кениин һууршадай союз» гэдэг сагаан шарайтай хүнүүдэй организациин нюуса документ Лондондо абтаа гэжэ газетэ бэшэнэ. Энэ организаци негритянска хүн зондо эсэргүү террористическэ кампани үүсхээ гэжэ […] документ гэршэлнэ.

Английска нюурнуудһаа абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, Кенидэ «онсо байдал» бии болгогдоһоной һүүлэй жэлэй туршада 5 мянган негрнүүд алагдаһан, тэндэхи 28 мянга шахуу хүн зон концентрационно лагерьнуудта хаагдаһан байна.

Редакторай орлогшо
Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Мүнөөдэр кинотеатрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — уранһайханай шэнэ фильм-концерт «Песни родной стороны» (11, 12 ч. 30 м., 16, 18, 20 ба 22), киножурнал «Новости дня» № 52.

«ЭРДЭМ» кинотеатрта—«Алеша П[…]цын вырабатывает характер» (11, 1[…] 19 ч.), «Летучая мышь» (15, 17, […] ба 23 ч.).

«ХРОНИКА» кинотеатрта—«Поединок» (11 ба 13 ч.), «Учитель танцев» I серия (15 ба 17 ч.), II сери (20 ч. 30 м. […] 22 ч. 30 м.), спортивна фильм (1[…] 30 м.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности—4-52, мест информации и писем—11.05 Для междугородных переговоров—16.

Н—00669. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.